

Özel Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Müzik Eğitiminin Donanım ve Uygulamalar Açısından İncelenmesi

Heran Mirillo

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Okul Öncesi Eğitim dalında Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Aralık 2017
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Doç. Dr. Ali Hakan Ulusoy
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdür Vekili

Bu tezin Okul Öncesi Eğitim Yüksek Lisans Derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Prof. Dr. Elif Yeşim Üstün
Temel Eğitim Bölümü Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Okul Öncesi Eğitim Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Prof. Dr. Elif Yeşim Üstün
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Prof. Dr. Ayşe Işık Gürşimşek

2. Prof. Dr. Elif Yeşim Üstün

3. Yrd. Doç. Dr. Başak Güler Gorgoretti

ÖZ

Müzik okul öncesi dönemde çocukların gelişimleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu önemli etkinin görülebilmesi için okul öncesi eğitim kurumlarındaki müzik eğitimi uygulamalarının nitelikli olması gerekmektedir. Söz konusu nedenle KKTC’de bulunan özel okul öncesi eğitim kurumlarının, müzik eğitiminin uygulanabilirliği ve kurumlardaki müzik sınıflarının ve merkezlerinin donanımlarının değerlendirilmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmanın bulguları sonucunda özel okul öncesi kurumlarda görev yapmakta olan öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili nasıl bir yeterliliğe sahip olduğu tespit edilmiştir. Gözlem formundan elde edilen verilere göre özel okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi veren öğretmenlerin çoğunluğunun müzik etkinlik uygulamalarında ölçütleri yeteri kadar karşılamadıkları sonucuna varılmıştır. Özel okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitiminin uygulanabilirliği ve müzik sınıfları ve merkezlerinin donanımları incelendiğinde öğretmenlerin; mekan, donanım, sınıf düzeni, etkinliğe ayrılan zaman ve öğrenci profile etmenlerinin göz önünde bulundurarak müzik etkinliklerini planladıkları görülmüştür. Ayrıca söz konusu yukarıda sıralanan etmenlere ilişkin çeşitli sorunlarla karşılaştıkları belirlenmiştir. Araştırmada, öğretmenlerin müzik eğitim uygulamalarında mesleki deneyim ve mezun oldukları okul türüne göre bir fark görülmemiştir. Araştırmanın bulgularından yola çıkılarak araştırmalara ve uygulamaya ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Okul Öncesi Eğitimi, Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi, Müzik Eğitimi Ortamı, Uygulamalar.

ABSTRACT

Music plays an important role in the preschool developmental stages of children. Hence, it is important that preschool education centres implement a good quality of music education program at their institutions. For this purpose, the aim of this research study has been to evaluate the implementation of music education ,and the equipment of private preschool classes and centres in the TRNC. The findings of the study have identified the music education proficiency of the teachers at these private preschool education centres. Consequently, the results of the observations suggest that the majority of teachers teaching at these private preschool education centres do not meet the required criteria during the implementation of music activities in their lessons. It has also been observed that even though place, equipment, classroom arrangement, activity timing and student profile were some of the factors these teachers considered prior to their lessons, they encountered various problems related to these factors during the implementation stage. As for their educational background and vocational experience, there are no significant differences in the implementation of music education between the teachers with different educational backgrounds and experience teaching at these private preschool educational centres. Based on these findings, suggestions for further research and recommendations for implementation of music education for preschool education classes have been provided.

Keywords: Music Education, Pre- School Education, Music Education in Pre-Schools, Music Education Enviroment, Implementation.

TEŞEKKÜR

Bu alıőmayı tamamlamamda bana sabır ve hoőgörüyle yaklaşan danıőmanım Prof. Dr. Elif Yeşim Üstün'e teşekkür ederim.

Gözlem ve görüşme formlarının hazırlanmasında uzman görüşlerinden yararlandığım arkadaşım Yrd. Do. Alev Müezzinoğlu'na ve desteğini esirgemeyen tüm arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Çalışma süreci boyunca her zaman yanımda olup fedakarca desteklerini esirgemeyen aileme ve canım oğluma sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Son olarak araőtırmama katkıda bulunan tüm katılımcılara ve kurum yöneticilerine teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	iii
ABSTRACT.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
KISALTMALAR	viii
TABLO LİSTESİ	ix
1 GİRİŞ.....	1
1.1 Araştırmanın Amacı	6
1.2 Problem Durumu	7
1.2.1 Alt problemler.....	7
1.3 Araştırmanın Önemi	8
1.4 Sayıtlılar	8
1.5 Sınırlılıklar	8
2 KURAMSAL ÇERÇEVE	9
2.1. Müziğin Tanımı.....	9
2.2. Müzik Eğitimi	9
2.3 Okul Öncesi Dönemde Müzik.....	10
2.4 Müzik Etkinliği Planlama	11
2.5 Okul Öncesi Dönemde Eğitim Yaklaşımları ve Müzik Eğitimi	16
2.5.1 Montessori Yaklaşımı.....	16
2.5.2 Reggio Emilia Yaklaşımı.....	17
2.5.3 Orff Schulwerk Yaklaşımı	19
2.5.4 Kodaly Yöntemi.....	20
2.6 Konu İle İlgili Araştırmalar.....	21

3 YÖNTEM	27
3.1 Araştırmanın Modeli.....	27
3.2 Evren ve Örneklem.....	27
3.3 Veri Toplama Araçları.....	29
3.3.1 Kişisel Bilgi Formu	29
3.3.2 Müzik Etkinliği Gözlem Formu	29
3.3.3 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları	32
4 BULGULAR.....	34
4.1 1. Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	34
4.2 2. Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	53
4.3 3. Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	59
5 TARTIŞMA VE SONUÇ.....	64
5.1 Tartışma ve Sonuç	64
5.2 Öneriler.....	68
5.2.1 Araştırmacılara Öneriler	68
5.2.2 Eğitimcilere Öneriler	68
KAYNAKLAR	70
EKLER	77
EK A: Kişisel Bilgi Formu	78
EK B :Gözlem Formu	80
EK C: Görüşme Soruları	82
EK D: MEB İzin Belgesi.....	83
EK E: DAÜ Etik Kurul Raporu	84

KISALTMALAR

GR	Görüşme
GZ	Gözlem
Ö	Öğretmen

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Müzik Etkinliğini Etkileyen Etmenler	55
Tablo 2. Müzik Etkinliğinin Yapılma Şekli.....	57
Tablo 3. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Frekans Dağılımları	60

Bölüm 1

GİRİŞ

Erken çocukluk dönemi, insan yaşamında en hızlı ve en duyarlı geçirilen dönemdir. Müziksel bir çevrede dünyaya gelen çocuğun çevresi adeta seslerle örülüdür. Çocuk dünyaya geldiği andan, hatta daha anne karnındayken seslerle ve müzikle tanışır. Anne karnındayken, annesinin karnındaki sesler ve kalp atışları bebeğin beynindeki ses merkezini sürekli uyarır, böylece bebek işitme duyusu gelişmiş şekilde dünyaya gelir (Morgül, 2006). Daha sonraki dönemde etrafındaki seslere ilgi duymaya, sesleri keşfetmeye başlar (Sığırtmaç, Hoş ve Abbak, 2011). Okul öncesi dönemdeki çocuk seslerle ilgilenir, neyin hangi sesi çıkardığını merak eder, her türlü materyalden elde edilen sesleri kullanma, deneme ve öğrenmeye gereksinim duyar (Çilden, 2001).

Müzik, çocukların büyüme ve gelişiminin doğal ve önemli bir parçasıdır. Günümüzde müzik eğitiminin pek çok yönden çocuğun gelişimine katkıda bulunduğu giderek daha çok kabul görmektedir. Çocukların müzikle erken etkileşimleri, yaşamlarının her alanını olumlu yönde etkilemektedir (Esimone, 2012). Müzik çocukların, özellikle de sosyal, psikolojik ve manevi olarak, hayata karşı olan bakış açılarının olumlu olarak gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Esimone ve Ojikwu, 2014). Bilişsel alanda yapılan araştırmalarda, çocukluk döneminde aktif olarak müzik ile ilgilenmenin, dil öğrenimini, daha sonra okuma yazmayı etkileyen algısal becerilerin gelişimini, motor, koordinasyon ve mekansal akıl yürütmeyi geliştirdiği ortaya konmuştur. Öte yandan aktif olarak müzik yapmanın bireyin

entellektüel gelişimi üzerinde etkisi olduğuna da vurgu yapılmıştır (Hallam, 2010). Müziğin, işitsel algı, kronolojik hafıza, bilişsel yetenekler ve müziksel algı becerilerinin gelişiminde önemli bir rol oynadığı görülmektedir (Bolduc, 2009).

Çocukların müzik eğitimi aldıkları ilk basamak okul öncesi eğitim kurumlarıdır. Yaşamın ilk yıllarında alınan eğitimin, bireyin başarısı üzerinde önemli etkileri olduğu bilinmektedir. Müzik eğitimi bireyin yakın çevresi ile müzik yoluyla ilişki kurabilmesini, toplumsallaşmasını, müziği bilinçli olarak üreten ve tüketen bir birey olmasını sağlar (Özen, 2004). Öğrenmenin en yoğun olduğu 0-6 yaş, çocukların alışkanlıklarının ve yeteneklerinin şekillendiği dönemdir (Temiz, 2006). Bu dönemde yapılan müzik etkinlikleri, belli bir amaç doğrultusunda etkin bir eğitim aracı olarak kullanılmalıdır. Okul öncesi müfredatında yer alan kazandırılması gereken davranışlar müzik yoluyla öğretilir. Müzik yoluyla öğrenme, çocuklara dinleme becerisi kazandırarak dikkat sürelerini uzatır ve bu sayede öğrenme daha kolay ve eğlenceli hale gelerek (Genç ve Senemoğlu, 2001) verilmek istenen bilgiler çocuklar tarafından daha iyi öğrenilir (Modiri, 2010).

Yapılan pek çok çalışmada okul öncesi dönemde müzik etkinliklerinin diğer alanlara etkisi olduğu ve eğitimi desteklediği görülmüştür. Okul öncesi eğitim kurumlarındaki 6 yaş çocuklarına sayı ve işlem kavramlarının kazandırılmasında, müzikli oyun etkinliklerinin kullanılmasının oldukça etkili olduğu saptanmıştır (Yılmaz, 2006). Ayrıca, müzik eğitiminin matematiksel beceriye etkisinin olduğu (Rauscher, 2002; Dikici, 2002), müzikle yapılan yabancı dil öğretiminin diğer ezbere dayalı klasik öğretim yöntemlerine göre daha etkili olduğu (Modiri, 2010) yapılan araştırmalarda ortaya konmuştur.

Okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılmakta olan programlar, çocuğun ihtiyaçlarına gelişim düzeyine ve bulunduğu çevrenin özelliklerine göre

hazırlanmaktadır (Arabacı ve Aksoy, 2005). Okul öncesi müfredatında müzik etkinlikleri, ses ve müzik dinleme ve ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket, müzikli öykü oluşturma gibi etkinliklerden oluşmaktadır. Bu etkinlikler çocuğa, doğru ve nitelikli müzik dinleme, söyleme ve çalma alışkanlıklarını kazandırmakta, çocuğun yerel, ulusal ve evrensel çocuk müziğini tanımasını da desteklemektedir. Ayrıca müzik etkinlikleriyle çocuk, ince - kalın, hızlı-yavaş, uzun- kısa gibi pek çok kavramı öğrenmekte ve pekiştirmektedir. Eğitici ve öğretici çocuk şarkıları, ezgili saymaca, bilmece, tekerleme ve atasözleri dil gelişimine katkı sağlamak için kullanılan araçlardır. Ayrıca müzik etkinlikleri, basit vurmali çalgılar çalarak el-göz koordinasyonu ve aynı anda iki elini birlikte kullanabilme becerisini de kazandırmaktadır (MEB, 2013). Müzik etkinliklerini gerçekleştirmek ve çocukta müziksel düşünceyi yaratabilmek için en temel öge harekettir. Müziğin ruh halini anlatmak için tüm bedenini kullanan çocuk, tempo ve dinamiklerdeki değişikliği anlatmak için de aynı yöntemi kullanmaktadır. Drama yöntemi de çocuğun tüm duyularını çalıştırırken odaklanma ve aktif katılımı sağlayan yöntemlerden biridir (Aral ve diğerleri, 2006).

Okul öncesi müfredatın temel özelliklerine baktığımız zaman, çocuk merkezli, oyun temelli, keşfederek öğrenme öncelikli, çocuğun yaratıcılığının ön planda olduğu, günlük yaşam deneyimlerinin ve yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasının teşvik edildiği görülmektedir. Öğrenme merkezleri önemlidir, kültürel ve evrensel değerleri dikkate alır (MEB, 2013). Tüm bu özellikler ancak nitelikli bir müzik eğitimi ile öğrencilere kazandırılabilir. Nitelikli bir müzik öğretiminin gerçekleştirilebilmesi için öğretmen yeterliliği, kullanılan yöntemler ve materyaller ve sınıfın fiziki koşulları, önem taşımaktadır. Nitelikli müzik eğitimi

etkin öğrenme ve öğrenen ile amacına ulaşabileceği gibi uygun materyal kullanımı, uygun ortam ve uygulamalar ve teknikleri içermelidir (Uçan, 2005).

Uçan (2001), müzik programının amaçlarını şu şekilde belirtmiştir:

- Çocukların müzikal düşünce ve duygularını geliştirmeleri, iletmeleri ve bunları ifade etmeleri için fırsatlar sunmak,
- Çocukların müzik dinleyerek ve müzik yaparak müzikten zevk almalarını sağlamak,
- Çocukların duygusal, kültürel, fiziksel, sosyal ve manevi yaşantılarını zenginleştirmek ve geliştirmek,
- Müzik deneyimlerini diğer kişilerle paylaşmalarını sağlamak,
- Sesli araçlarla ve hareketlerle deneme yapabilmeleri konusunda kendine güvenen çocuklar yetiştirmek,
- Çocuğun yaptıklarını izlemek ve arkadaşlarına izletmek ya da dinletmek amacıyla fırsatlar vermek,
- Çocukları sınıf içerisinde müzik bakımından gözleyerek onları yetenekleri doğrultusunda yönlendirmek,
- Çevresindeki ses kaynaklarını yeterince tanıyabilmek, Kendi bedenini farklı yönleriyle bir ses kaynağı olduğunu bilmek,
- Gelişimine uygun olarak çalgıları çalabilmek,
- Gelişimine uygun olan müziksel etkinliklere etkin olarak katılabilmelerini sağlamak.

Eğitimde istenilen hedeflere ulaşılması bakımından öğrenci, ortam, eğitim programları ve öğretmen doğrudan etkili olan faktörlerdir (Demirel, 2012). Öğretmenin okul öncesi dönem çocuklarının gelişim özelliklerini ve ihtiyaçlarını bilmesi, temel müzik bilgi ve becerilerine sahip olması, nitelikli bir müzik

programının hazırlanması ve uygulanması ile bağlantılıdır (Mertoğlu, 2003). Öğretmen, uygulanan program doğrultusunda öğrencide öğrenmeyi sağlayabilecek “etkili öğretmen” niteliklerine sahip olmalıdır. Müzik öğretmeni, alana ilişkin öğretim programında yer alan kuram, ses ve çalgı boyutlarındaki konuları öğrenci davranışına dönüştürerek öğrenmeyi sağlayacak yeterliğe sahip olmalıdır (Akbulut, 2014). Oysa okul öncesi eğitim kurumlarında müzik etkinliklerini yalnızca müzik öğretmenleri uygulamamaktadır. Okul öncesi öğretmenleri kendi sınıflarında müzik etkinliklerini uygulayabilmektedirler. Bu durum bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretmenlerin bilgi eksikliği, yapılan araştırmalarda okul öncesi eğitim sürecinde görev alan ya da alacak olan öğretmenlerin müzik eğitimi konusundaki birikimlerinin yeterli olmadığı vurgulanmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin temel müzik bilgileri, yeterli şarkı dağarcığına sahip olma düzeyleri, seslerini etkin bir biçimde kullanma ve enstrüman çalabilme ile benzeri konulardaki yetersizlikleri, kendilerini rahatsız eden ve yine kendilerini başarısız hissetmelerine neden olmaktadır (Tufan, 2006). Nieuwmeijer (2013), okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğretmenlerin bilgi eksikliği, kaynak yetersizlikleri ve üzerindeki genel baskıların müzik bütünlüğünü caydırıcı unsurlar olduğunu vurgulamıştır.

Müzik etkinliklerini uygulayacak olan öğretmen müzik etkinlik planı yapmalı, müziği sevdirmelidir. Müziksel öğrenmede, tutum, kalıtım düzeyi ve başarı çocukların ilk müzik deneyimlerine bağlıdır. Okul öncesi çocuklar için müzik etkinlikleri planlarken önemli olan, çocukların farklı müzik etkinliklerine yönelik ilgi ve tutumlarını kabul etmektir (Temmerman, 2000). Öğretmen, oyun oynamayı teşvik eden, çocuğun kendi dünyası ile ilgili konuşma, tekerleme ve eylemleri içeren temalar kullanmalıdır (Nieuwmeijer, 2013). Öğretmenin değişik çalgılarla derse girmesi müzik ortamını oluşturmada önemlidir. Çalgısı ile yaratıcı oyunlar

oynatmalı, çocukların çalgıları keşfetmesine fırsat verilmelidir. Ritim çalgılarıyla basit tartım çalışmaları yaptırmalı, şarkı söyleme etkinliklerine yer vermeli, dramadan yararlanmalı, hareket ve dansa önem vermelidir. Ritmik sayışmalar ve oyun tekerlemeler ile çocuğun kendi bedeni ve arkadaşının bedenini kullanarak ritim oluşturması desteklenmelidir (Morgül, 2006). Çocuklar öğretmenler tarafından sadece müzik dinlemeye değil, kendi ritim ve ses özelliklerini keşfederek kendi müziklerini yapmaya teşvik edilmelidir. Çocuklar müzik, hareket, drama yoluyla duygularını, düşüncelerini ve isteklerini diğerleriyle paylaşabilirler, iletişim kurabilirler. Öğretmenin rolü, çocukların kendilerini açıklamalarında güven ve beceri kazanmalarına yardım edecek etkili yaşantıları sağlamaktır (Senemoğlu, 1994).

Okul öncesi dönemde çocuklara uygun yöntem ve teknikler kullanılarak müzik eğitimi verilmesi son derece önemlidir (Ömerlioğlu ve diğerleri, 2013). Sınıfta uygun eğitimin başarılı olarak gerçekleşmesi için sınıflarda uygun merkezler ve ortamlar oluşturmalıdır. Müzik etkinliklerinin uygulanacağı ortamda, keşfedebilecekleri, karıştırabilecekleri, dönüştürebilecekleri çok çeşitli materyaller barındırılmalıdır (Yıldızbaş ve Çamlıbel, 2004). Sessiz ve aktif merkezlerin ayrı yerlerde oluşturulması ve ortamın sürekli olarak farklı materyallerle donatılarak çocukların ilgisinin desteklenmesi önemlidir (Tok, 2010).

1.1 Araştırmanın Amacı

Okul öncesi eğitimde müzik etkinliklerinin dikkat, ritim duygusunun, ses ve kulak gelişimi, arkadaşlık kurma becerisinin kazandırılması, ilgi ve yeteneklerin ortaya çıkarılması ve daha birçok alanda çocuklara fayda sağlaması amacı ile yapılması gerektiği bilinmektedir. Ayrıca, tüm gelişim özellikleri ile müzik gelişimi arasındaki ilişkiyi iyi kurabilen öğretmenlerin, çocukların bütüncül sanat eğitimlerine ve gelişimlerine doğrudan katkıda bulunabilmelerinin unsurlarını inceleyen çeşitli

çalışmalarla da karşılaşılmaktadır. Okul öncesi eğitim alanında müzik etkinliği uygulamaları yapmakta olan eğitimcilerin yaşadıkları güçlüklerin belirlenmesi ve bunlara çözüm önerileri geliştirilmesi, hem öğretmenlerin etkili ve nitelikli bir müzik etkinliği gerçekleştirebilmesi hem de okul öncesi dönem çocuklarının daha etkili ve nitelikli bir müzik eğitiminden yararlanabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev alan öğretmenlerin rolünün öneminden hareketle, KKTC’de bulunan özel okul öncesi eğitim kurumlarının müzik eğitiminin uygulanabilirliği ve kurumlardaki müzik sınıflarının ve merkezlerinin donanımlarının değerlendirilmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu bağlamda kurumlardaki müzik eğitiminin uygulanabilirliğine ilişkin var olan durumu ortaya koyarak elde edilen sonuçlarla ilgili öneriler getirilecektir. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev alan eğitimcilerin sorunlarının çözümüne ilişkin geliştirilen öneriler ile kurumlarda düzenleyecekleri hizmet içi eğitim planı ile müzik öğretimlerini destekleyebilecekleri düşünülmektedir.

1.2 Problem Durumu

Özel okul öncesi eğitim kurumlarındaki müzik eğitimi uygulamaları, öğretmen yeterlikleri ve donanım açısından nasıldır?

1.2.1 Alt problemler

1. Okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili yeterlilik düzeyleri nedir?
2. Okul öncesi eğitim kurumlarındaki müzik sınıfları ve / veya merkezlerinin donanımları ne düzeydedir?
3. Öğretmenlerin mesleki deneyim ve mezun oldukları okul türüne göre müzik eğitimi uygulamaları nasıldır?

1.3 Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada, KKTC’de yer alan özel okul öncesi eğitim kurumlarının müzik eğitiminin uygulanabilirliği ve kurumlardaki müzik sınıflarının ve merkezlerinin donanımlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Değerlendirmenin yapılması ve var olan durumu ortaya koymak daha nitelikli müzik eğitimi uygulamaları yapılabilmesi açısından önem taşımaktadır. Bununla beraber üniversitelerin müzik öğretmeni, okul öncesi öğretmeni yetiştiren programlarının bu açıdan yeniden gözden geçirilmesi, müzik eğitimine ilişkin yeterliklerinin artırılması, teorik derslerin uygulamalı olarak da yapılarak öğretmenlerin müzik etkinliği uygulamaları açısından daha donanımlı olmalarını sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca okul öncesi ve müzik öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerle hangi alanlarda desteklenmeleri gerektiğinin belirlenmesi açısından da büyük önem taşımaktadır.

1.4 Sayıtlar

1. Müzik etkinliği gözlem formunun okul öncesi kurumlarının müzik sınıflarının ya da merkezleri ile bu kurumlarda uygulanan müzik etkinliklerinin niteliklerini doğru değerlendirdiği varsayılmıştır.
2. Yarı yapılandırılmış görüşme sorularından elde edilen bilgilerin doğru değerlendirildiği ve katılımcıların yarı yapılandırılmış görüşme sorularına samimi cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

1.5 Sınırlılıklar

1. Bu çalışma 2016-2017 eğitim öğretim yılında KKTC’de yer alan 9 özel okul öncesi eğitim kurumu ve bu kurumlarda çalışan öğretmenler ile sınırlıdır.
2. Bu çalışmadan elde edilen veriler özel okul öncesi kurumlardaki müzik etkinliği gözlem formu ve görüşme sorularıyla sınırlıdır.

Bölüm 2

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Müziğin Tanımı

Müzik, “Duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür” (Uçan, 1997). Müzik, ortaya çıkan titreşimlerin etki ve güzelliği ile dinleyiciye ulaştığı anda anlam kazanan, seslendirildiğinde hayat bulan, ezgiler bütünüdür (Şen, 2016). Soykan’a (2002) göre müzik, dinleyicide uyandırdığı etkinin, uyarım, izlenim, duygulanımla açıklanmasıdır. Sun’a (1969)’a göre müzik ses ve ritimle anlatım sanatıdır. Müzik hayatımız renklendiren, hayatımızın vazgeçilmez bir parçasıdır.

2.2 Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi bireyin müziksel yaşantısında istedik olarak davranış geliştirme, davranış değiştirme sürecidir. Davranış değişikliğinin meydana getirilmesi için yapılan etkinliklerin tümü eğitim etkinlikleridir (Uçan, 1996). İnsanın yetiştirilmesinde müziğin ve müzik eğitiminin önemi büyüktür. Bireylerin yetişme sürecinde müzikle ilgili davranışlar geliştirmek müzik eğitimi yoluyla olur. Müzik eğitimi ile bireylerin devinışsel, bilişsel ve duyuşsal davranışlarında istedik yönde müziksel davranış değişikliği oluşturulmaya çalışılır. Kazandırılmaya çalışılan davranışlar planlanmış ve programlanmış bir eğitim süreci ile mümkün olur (Akbulut, 2014).

2.3 Okul Öncesi Dönemde Müzik

Bebek daha anne karnındayken çevresindeki sesleri duymakta ve bu seslere tepki vermektedir. Çevresindeki seslere tepki vermeye başlayan bebeğin annesinin kalp atışlarını duymayısıyla ritim duygusu gelişmeye başlamaktadır. Daha sonra bebeğin çocuk oluncaya kadar geçen süreçte çevresinde söylenen, dinlenen, çalınan müzikle çevresel- programsız müzik eğitimi aldığı söylenebilir (Bilgin ve Şaktanlı, 2007). Daha farklı ifade edilecek olursa çocuk doğal bir şekilde çevresi ile etkileşime girerek ilk müzik dinleme ve müzik farkındalığı geliştirme eğitimini alır.

Yeni doğan bebekler anne sesi ile rahatlamakta, ninni ile uykuya dalmaktadırlar. Annenin bebeğine söylediği ninniler onların dil ve zihinsel gelişimlerine olumlu etki etmektedir (Güneş, 2010). Bebeklikten itibaren işitsel algı eğitimi ile başlayan müzik eğitimi, çocukların konuşmayı birçok kavram ve konuyu öğrenmesinde, vücudunu koordineli bir şekilde kullanmasında etkili olmaktadır. Müzik eğitiminde önemli bir yer tutan işitsel algı eğitimi ile çocuk dikkatini bir konuya yoğunlaştırmakta, sesleri dinlemekte, tanımakta ve ayırt etmektedir (Sığırtmaç, 2013). Okul öncesi dönemde çocuğa müzikal anlamda kazandırılması gereken davranışlar bir bütün olarak ele alınmalıdır.

Çocuklar müzikle bedensel hareketleri birleştirerek, müziğin karakterine ve ritmine uygun olarak belli bir düzen içerisinde hareket etme becerisini kazanır. Müzik etkinliği ayrıca basit vurmali çalgılar çalarak el-göz koordinasyonu ve aynı anda iki elini birlikte kullanabilme becerisini de kazandırır. Günlük eğitim programlarındaki müzik etkinlikleri çocukların dil gelişimlerinde, ritme karşı duyarlılık kazanmalarında kendilerini özgürce ifade edebilmelerinde ve sosyal uyum kazanmalarında büyük önem taşımaktadır (Aral ve diğerleri, 2006).

2.4 Müzik Etkinliği Planlama

Okul öncesi dönemde, çocukların müziğe olan ilgi ve sevgilerini geliştirerek, estetik duyarlılık kazanmalarını sağlamak için müzikle ilgili çalışma süreçlerini içeren alanların iyi bilinmesi gerekmektedir. Bu alanlar, çalışmayı destekleyen bir çevre, materyaller, etkinliklerin planlanması, etkinlikler için zaman ayrılması ve etkinliklerin gerçekleştirilmesi şeklinde sıralanabilir (Ömeroğlu ve diğerleri, 2006).

Okul öncesi müzik etkinlikleri, okul öncesi müfredatında yer alan “duygu ve düşüncelerini hareketle açıklar” kazanımının desteklenmesinde müzik önemli bir rol oynamaktadır. Müzik ve hareket yoluyla çocuğun kendini açıklaması, ona zevk verdiği gibi duygusal bakımdan rahatlaması için de fırsatlar yaratmaktadır. Müzikle hareket etme, çocuğun başka bir yolla kazanamayacağı, tatmin edici duygusal yaşantılar kazanmasına ve vücudunun tümünü kullanmasına olanak vermektedir (Senemoğlu, 1994).

Okulöncesi eğitim dönemindeki çocuklar farklı ülkelerin halk danslarını ve müziklerini öğrenmek için henüz yeterli olgunlukta olmamakla birlikte, çeşitli türdeki müziği ve dansı hissetmek için yeterlidirler. Çocuklar, sadece müzik dinlemeye değil, aynı zamanda, kendi ses ve ritim özelliklerini keşfederek kendi müziklerini yapmaya da teşvik edilmelidirler. Ayrıca, müzik ve hareketle yakından ilişkili olan drama, dramatik oyun, okulöncesi eğitim programında temel etkinliklerden biri olarak iletişim becerilerinin geliştirilmesinde işe koşulmalıdır. Çocuklar müzik, hareket, drama yoluyla duygularını, düşüncelerini ve isteklerini diğerleriyle paylaşabilirler, iletişim kurabilirler. Öğretmenin rolü, çocukların kendilerini açıklamalarında güven ve beceri kazanmalarına yardım edecek etkili yaşantıları sağlamaktır (Senemoğlu, 1994).

Öğretmen müzik etkinliği planlarken, etkinliğini nerede, hangi materyallerle ve kullanacaksa hangi çalgılarla gerçekleştireceğine karar vermelidir. Okul öncesi eğitim kurumlarında mutlaka bir müzik köşesi ve koşullarının uygunluğuna göre müzik odası bulundurulmalıdır. Bu köşede ezgili ve ezgisiz, çocukların çalabilecekleri çalgılar bulundurulmalıdır (Ömerlioğlu ve diğerleri, 2006). Kalabalık, araç- gereçten yoksun sınıflarda müzik etkinliklerinde ses veren deniz taşı, deniz kabuğu, çeşitli büyüklüklerde teneke ve mukavva kutular gibi her türlü materyal eşlik çalgısı olarak kullanılabilir (Bilen, Özevin ve Canakay, 2009).

Ses ve Nefes Çalışmaları

Okul öncesi müzik eğitiminde ses çalışmaları bireysel değil grup şeklinde yapılmalıdır. Ses eğitimi verilirken dikkat edilmesi gereken dört konu vardır. Bunlar solunma eğitimi, gevşeme eğitimi, konuşma eğitimi ve toplu ses eğitimidir. Ses ve nefes çalışmaları solunma eğitiminin bir parçasıdır. Güzel şarkı söylemek amacıyla yapılan soluk alıp verme alışkanlıklarına solunma eğitimi denir (Sun ve Seyrek, 1993).

Şarkıyı çocuğa öğretip söylemelerini sağlamak dışında çocuğa şarkıdan önce oyun, drama ve öykünme şeklinde nefes açma çalışmaları yaptırılması önemlidir (Turgut 2011). Solunma eğitimi alıştırmalarında oyun ve öykünme yöntemlerinden yararlanma solunma eğitimi canlı ve ilgi çekici kılar (Sun ve Seyrek, 1993). Çocuklara hayal güçlerini kullanarak yaptırılan ses ve nefes çalışmaları çocukların derse ısınmasını sağlar. Hikayeleştirerek, oyun şeklinde yaptırılan ses ve nefes çalışmaları çocukların zevk alabilecekleri bir müzik etkinliği için önemlidir. Çiçek koklama, ateş üfleme, balon şişirme ve köpek soluması gibi etkinlikler ses ve nefes çalışması uygulamalarındandır. Bu etkinliklerle çocuklar, doğru nefes almayı ve

doğru ses çıkarmayı ğrenirlerken güzel Şarkı söylemenin ilk adımını tamamlarlar. Ses ve nefes çalışmalarına bir örnek aŐađıdaki gösterilmiştir.

“Pırıl pırıl bir ilkbahar gününde bütün çiçekler uykularından uyandılar (Kolları yukarıya doğru kaldırırken burundan derin nefes alınır. Kolları aŐađı indirirken ağızdan nefes verme ve uyanma hareketi yapılır). Kırdaki bütün çiçekler bugün çok heyecanlı ve çok mutluydular. Çiçekler dıŐarda mutlu mutlu oynarken birden bir ses duydular. Herkes susmuŐtu. Duydukları, her yıl çiçeklerden bal almaya gelen arıcıcının sesiydi (ocuklarla beraber vız vız vız sesi çıkartılır)” (Turgut, 2011).

Ses Dinleme ve Ayırt Etme alıŐmaları

Öğretmen müzik etkinlikleri sırasında, ses dinleme ve ayırt etme çalışmaları, müzik dinleme, Şarkı söyleme, yaratıcılı hareket ve dans, tempo çalışmaları, ritim çalışmaları ve müzikli öykü oluşturma gibi etkinliklere yer vermelidir (merlioğlu ve diğerleri, 2006). Ses dinleme ve ayırt etme çalışmalarından oluşan etkinlikler, dinleme becerisini geliŐtirmede, sesler arasındaki farklılıkları ve tınıları algılmanın desteklenmesi için önemli bir role sahiptir. Genel olarak dinleme becerisinin geliştirilmesi Şu temellere dayandırılmalıdır:

- Ne duyduğunu tartıŐmak,
- Müziğe aktif olarak katılmak,
- Müzik dinlemek, ne öğrenildiğini sözlerle ifade etmek,
- ğrenilenleri müzikal örneklerle desteklemek,
- Yeni bir müzikal problemin çözümüne girerek öğrenilenleri test etmek

Çevremizdeki seslerden baŐlayarak, kendi çıkardıkları sesleri, arkadaşlarının ıkardıcılı sesleri dinlemek çocukların müzikal gelişiminde önemlidir. Kendi

kendilerine veya gruplar halinde çocukların, sesler hakkında düşünmeye, farkında olmaya, onlar hakkında konuşmaya ve deneyimlemeye teşvik etmesi müzikal farkındalığın gelişimine olanak sağlayacaktır (Edden, 1999).

Şarkı Söyleme

Şarkı söyleme etkinlikleri, müzik etkinliklerinin gerçekleştirileceği sınıfın ortak ses alanını saptamak, şarkı seçmek ve çocukları hazırlamak aşamalarından oluşmalıdır (Sun ve Seyrek, 1993). Ortak ses alanının saptanmasıyla sınıfta yer alan tüm öğrencilerin ortak bir ses sınırında şarkı söyleyebilmelerini sağlamaktadır.

Okul öncesi çocuğun ses gelişimine ve genel gelişim özelliklerine uygun şarkılar seçilmelidir. Çocuklar için seçilen şarkıların re-la ses aralığında olması gerekir. Bu ses aralığı, çocukların zorlanmadan şarkı söyleyebilecekleri ve ses sağlıkları için uygun olmaktadır. Çocuklar daha ince ve daha kalın sesleri bu dönemde çıkaramazlar. Dikkat edilmesi gereken başka bir konu da şarkı seçimi konusudur. Daha yakın aralıklardan oluşan, aralıklardan fazla atlamaların yer almadığı, tartım olarak çocukların çalabilecekleri ve söyleyebilecekleri tartımlardan oluşan, konusu yaşa ve ilgi alanına uygun şarkılar seçilmelidir.

Ritim Eğitimi

Ritim eğitiminin amacı, çocuğa yalnızca belirli bir ritim kalıplarını öğretmek yerine, çocuğun ritim duygusunu ve bedensel yeteneklerini geliştirmek için kullanılır. Ayrıca, çocukta denge, dikkat ve güven duygusu, el göz koordinasyonu, büyük ve küçük kas gelişimini de desteklemektedir (Sun ve Seyrek, 1993).

Tartım eğitiminde sözle tartım, bedeni kullanarak tartım ve çalgılarla çalışmalar yapılır. Sözle yapılacak olan tartım eğitiminde, sözcüklerin tartımsal yapılarından yararlanılabilmektedir. Çocuklar belirli sözcükleri çeşitli yollardan öğrenirler. Öğretmen bu sözcükler içinden, eğitimde kullanabileceği tartım kalıbına

uygun kelimeleri seçer. Bu kelimeler çocukların sevdikleri meyveler, taşıtlar, hayvanlar vb. sözcükler olabilir. Daha sonra bu kelimeleri ritim içerisinde doğru bölerek yani heceleyerek tartım çalışmaları yapılır. Kelime olarak doğru tartımlayan çocuk, beden perküsyonu kullanarak bu kelimelerin ritmini vurur. Tartım çalışmaları ses ve nefes çalışmalarında olduğu gibi derse ısınma kısmında kullanılabileceği gibi, ayrı bir tartım şeklinde de çalıştırılabilir. Resimlerden, çalgılardan ve bedenimizden faydalanarak yapılabilen tartım eğitimi, oyun şekline dönüştürülerek çocukların bedenlerini kullanarak eğlenceli bir şekilde ritim gelişimlerine fayda sağlar. Çocukların gelişimleri tamamlanmadığı için yapabilecekleri basit tartımlar çalıştırılmalıdır. Bu yaşlarda algılamada olduğu gibi müziğe verilen kassal tepkiler basit ritmik hareketlerden olacağından, ritim eğitimine, yalın ve kolay ritimlerle başlanması uygundur (Dündar, 2003). Bu çalışmalar, kulaktan öğretim yoluyla ve dikkat çekmek için eko çalışması şeklinde yaptırılabilir. Önce öğretmen ritmi vurur, ardından çocuklar ayrı ritmi tekrarlarlar. Eko çalışmalarında öğretmen ritmi vururken çocuklar dinler, çocuklar ritmi tekrarlarlarken öğretmen dinler (Dinçer, 2000). Hareket etkinliklerinde, Türk ve diğer kültürlerle ait müzikler dinletilerek, ritme göre yürüme, marş ve koşma ritimleri kullanılabilir (Ürfioğlu, 1989).

Öğretmen, müzik ile ilgili etkinlik planlarken, her çocuğun müzik yeteneğini, ses sınırı genişliğini, çalgı çalmaya, şarkı söylemeye, müzik dinlemeye gösterdiği ilgi derecesini bilmelidir (Ömeroğlu ve diğerleri, 2006). Öğretmen, müzik eğitimin sağlıklı olarak yapılabilmesi için çocuğun yaş ve gelişim seviyelerini bilmeli ve ona göre etkinlik planlamalıdır (Ürfioğlu, 1989). Şarkı söyleme etkinliği yaptırılacaksa mutlaka öncesinde kısa bir ses ve nefes açma çalışmaları yaptırılmalıdır. Müzikal belleklerinin gelişimi için eko çalışmalarına yer verilmelidir. Sadece şarkı söyleme etkinliği yapılacaksa mutlaka çalgı çalma, beden perküsyonu, müzikle hareket etme

çalışmalarıyla birlikte uygulanmalıdır. Öğretmen yukarıda belirtilen çalışmalarını bir bütün olarak ele alabilir ya da her derste farklı bir uygulama ile müzik etkinliklerini sürdürebilir.

2.5 Okul Öncesi Dönemde Eğitim Yaklaşımları ve Müzik Eğitimi

2.5.1 Montessori Yaklaşımı

Maria Montessori'ye göre çocukların iki buçuk ila altı yaş arasında müzikle tanışması ve bu alanda deneyim kazanması büyük öneme sahiptir. Montessori, bu döneme "hassas öğrenme" dönemi adını vermiştir. Bu hassas dönemde, çocuklar öğrenmeye ve müziği duyumsaymaya duyarlıdırlar. Montessori'ye göre çocuklar bu hassas dönemde mutlaka müzik eğitimi almalıdırlar, müzik eğitimi almadıkları takdirde bu bir sorun teşkil etmekte ve çocukların beyin gelişimi açısından dezavantaj yaratmaktadır.

Erken çocukluk döneminde müzik, çocuğun gelişimi için kritik öneme sahip bir unsurdur. İki buçuk ila altı yaş arasındaki çocuk hassas gelişim dönemindedir ve bu yüzden özellikle de duyu-motor aktivitelerine duyarlıdır. Müzikal bir ortamda gerçekleştirilen yaşa uygun etkinlikler çocukların becerilerini geliştirmelerine ve doğuştan gelen müzik potansiyellerine ulaşmalarına olanak sağlar. Montessori'ye göre 3-6 yaş arası sınıfında, şarkı söyleme ve şarkılı oyunlar müzik müfredatının çok önemli bir kısmını teşkil eder çünkü bu etkinlikler çocuklara sahip oldukları müzik kulağını geliştirme olanağı sağlar. Çocuklar şarkılı oyunlarda yer aldıklarında hareket yoluyla basit ezgileri deneyimlerler ve öğrenme imkanı bulurlar. Bu şarkı oyunları, sadece büyük bir grup içinde şarkı söylemek yerine hareket etmekte olduğunda, utangaç çocukların derse katılım sağlamalarına ve şarkılara katılmalarına yardımcı olur. 3-6 yaş Montessori sınıflarında şarkı söylemek çocuklara sabit bir ritmi duyumsama, tekerlemeler söyleme, kuvvetli ve hafif, hızlı ve yavaş, ince ve

kalın ses gibi farkların ayırdına varma becerilerini geliştirmelerinde yardımcı olur (Lawyer, 2004).

Kas-duyu gelişimine büyük önem veren Montessori yaklaşımında, çocukların kendilerini eğitmelerine olanak sağlayan, çoğu müzik öğesinin işitsel temeli konusunda kendilerini eğitmelerine olanak sağlayan bir dizi materyal ve enstrüman tasarlanmıştır. Montessori çanları, 3-6 yaş Montessori sınıflarında kullanılan enstrümanlara bir örnektir. Bu çanlar özellikle de kulağı müzikal sesler arasındaki farkları algılayacak biçimde eğitmek üzere tasarlanmıştır.

3-6 yaş Montessori öğretmeni, erken çocukluk dönemi ve orta öğretim eğitmeni olan Frank Leto'ya göre müzik bir dildir. Dilin kazanımında olduğu gibi çocuklar ana dillerini konuşmayı içgüdüsel olarak öğrenirler. Müzik de çocuklara ana dillerinde olduğu gibi aktarılabilir. Bir çocuğun bulunduğu ortama müziği getirmek bu çocuğa ritim, melodi ve şarkı dilini öğrenme olanağı sağlar (Leto, 1988).

2.5.2 Reggio Emilia Yaklaşımı

Reggio Emilia yaklaşımına göre çocuk, büyüme sürecinde gelişimini engelleyen bir duvarla karşı karşıyadır. Katı kurallar, çocukların anlaması zor ve eskimiş davranış kalıpları ve geleneksel eğitim yöntemlerinden oluşmaktadır. Ancak çocuğun yaşadığı toplumdaki yeni kültürel değer ve roller öğrenmesi için destek olunmalıdır. Bu destek verildikten sonra çocuk, gelişimini engelleyen ve eski değer yargılarından oluşan bu “duvar”ı kendi kendine aşmayı başarmalıdır. Çocuklar kendilerini ifade etme imkanını dünyayı öğrenmelerini sağlayan konuşma, yazma, hareket, çizim, resim, heykel, gölge oyunu, kolaj ve müzik gibi biçimlerde bulurlar.

Alan, renk, doğal ışık, çocuk eserlerinin bilinçli sergilenmesi ile doğa ve detaya dikkat yoluyla çevre, bir diğer öğretmen görevi görmektedir. Çevre, bir olguya dahil olma ve katılma daveti görevi görmektedir. Okulların içi ılık ve sakin;

cam, ahşap döşemeli ve mat renklidir. Çocukların istedikleri zaman yalnız kalması için alanların mevcut olmasına karşın, çevre çocukların birbiriyle etkileşimini sağlayacak biçimde planlanmıştır. Her okulda ailelerin çocuklarını okula bırakırken ve alırken bekleyebilecekleri uygun alanlar bulunmalıdır.

Reggio okulları birçok mesaj taşımaktadırlar. Bu mesajlardan ilki, bu mekanların yetişkinlerin eğitimin gücü ve kalitesi üzerine düşündükleri yerler olmasıdır. Her bir okulun ortaya çıkışı, çocuklar için yapılmış mükemmel bir deneysel bir müze gibidir. Öğretmen ve anne-babaların özveri ve yaratıcılığı detaya ve tasarıma özenle yansımıştır. İlgili ve merak önceki yıllardan çocukların yaptıkları materyal ve ürünlerin dikkatle yerleştirilmesinden kaynaklanmaktadır.

Fiziksel alanın düzeni, okula giren herkesi buyur etmesinin yanı sıra etkileşimi, iletişimi ve ilişkileri teşvik eder. Reggio öğretmenleri ve diğer araştırmacılar tarafından ifade edildiği gibi, “çocuklar” geniş yelpazedeki etkinliklerde geniş yelpazede materyaller kullanabildiklerinde ve onlara iyi sorular soran yetişkinlerle işbirliği içinde “daha etkili öğreniyorlar”. Ayrıca, okul, aile ve toplum arasındaki gerçek işbirliği olan çevresel desteğin sağlanması da öğrenmektedirler.

Reggio okullarının bu özellikleri çocukların bildiklerini ve hayal ettiklerini temsil etme kabiliyetlerinin gelişmesine yardımcı olur. Öğretmenler çocukları kaynaklarla buluşturur, çocuklar fikirlerini yansıtır ve yeni deneyim ve yaşantılar kazırlar. Çocukların öğrenmesini nasıl planlayıp bu konuda nasıl ilerleneceğini bilmek için öğretmenler çocukları gözlemler ve dikkatle dinler. Öğretmenler bu yolla edindikleri düşünceleri onlar için bir kaynak görevi görmek için kullanırlar. Reggio okullarında edagöjik dökümantasyona dayalı değerlendirme yöntemi uygulanır.

Bunlara ek olarak, yetişkinler not olarak ya da işitsel ya da görsel kayıtlar üzerinde tartışmalarda bulunarak esnek plan ve hazırlıklarda bulunurlar. Bu yüzden öğretmenlerin rolünün çocuklarla birlikte ve takım işbirliği içinde gerçekleştirilen süregelen araştırma ve öğrenme süreci olduğu düşünülür.

İnceleme ve etkinlikler 'bir defalık' değildir. Bundan ziyade zamanla deneyimler, etkinlikler ve ifade biçimleri halinde birbirlerinin üzerine yapılanarak devam ederler. Çocukların kendi zaman anlayışı ve kişisel ritmi etkinliklerin planlanıp gerçekleştirilmesinde göz önüne alınır.

Dökümantasyon belgeleme anne-babaların çocuklarının okuldaki deneyimlerinden ciddi bir biçimde haberdar olmalarını mümkün kılar. Anne-babalar çocuklarının deneyimlerinden haberdardır ve bu sürece dahil olmayı sürdürürler. Dökümantasyon belgeleme, sınav ve kontrol listeleri ile gösterilmez, çocukların öğrenmesi ve kaydettikleri ilerleme hakkında bilgi sağlar.

Müfredat her bir etkinliğin gerçekleştirilmesi sürecinde ya da inceleme aşamasında gelişir ve buna uygun olarak öğretmenler ve çocuklar arasındaki diyalog boyunca esnek bir biçimde değişikliklere uğrar.

İncelemeler çocukların ve öğretmenlerin öğrenme deneyimlerinin bel kemiğini oluşturur. Bu incelemeler yaparak öğrenmenin büyük önem taşıdığı ve gruplar içinde tartışma, fikir ve deneyimler üzerinde durmanın daha iyi bir anlayış geliştirme ve öğrenmenin başlıca yolu olduğu fikrinden hareket eder.

2.5.3 Orff Schulwerk Yaklaşımı

Alman besteci ve müzik eğitimcisi Carl Orff (1893-1982) tarafından geliştirilmiş olan Orff-Schulwerk bugün ülkemizde ve dünyada müzik derslerinde oldukça yaygın kullanılan pedagojik bir yaklaşımdır. Temelinde yaşayarak öğrenme vardır. Hareket eden, dans eden, müzik yapan insanın iç dinamizmini, yaratıcı

kişiliğini, bireysel anlatım biçimlerini ortaya çıkaran, tüm duyar tarafından algılanan etkinlikleri içermektedir.

Orff-Schulwerk, bir müzik ve hareket eğitimi yaklaşımıdır ve bu yaklaşım içerisinde müzik, ritmik çalışmalar, hareket ve dans, görsel öğeler, sözlü ve sözsüz şarkılar ve dile ait öğeler ile birlikte kullanılmakta ve çocuğun tüm gelişim alanlarını (zihinsel, bedensel, dil, iletişim, sosyal vb.) destekler bir biçimde tüm unsurlar ele alınmaktadır. Orff yaklaşımı, geleneksel müzik eğitiminden farklı olarak hareketin ve dilin müzik ile birlikte bütünleyici olarak düşünülmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır. Yapararak yaşayarak öğrenme anlayışının yanı sıra her bireyin aktif katılımı ile bu anlayış, geleneksel anlayıştan ayrılır. Tüm gelişim alanlarına hitap ederken aynı zamanda herkesin ihtiyacı doğrultusunda hizmet almasına ortam sağlamaktadır. Her bireyin varlığının ve üretiminin önemli olduğu bunun yanı sıra iletişim, sosyal ilişkiler ve grup çalışmalarının teşvik edildiği bu yaklaşım dogmaların olduğu bir yöntem değil; ihtiyaca göre şekil alan bir yaklaşımdır. Ayrıca Orff yaklaşımı, yeteneğe dayalı başarı kaygısı yerine, birlikte (müzik) üretmek ve yaratmak üzerine kurulmaktadır. Bu yönüyle bireyin hatalarına değil yapabildiklerine odaklanan yanlışsız öğretim yöntemleriyle işbirliği içinde çalışmak için uygun bir yöntem olabileceği düşünülebilir (Eren, Deniz, Düzkantar, 2012).

2.5.4 Kodaly Yöntemi

Kodaly Yöntemi, Macar besteci, etnomüzikolog ve eğitimci olan Zoltan Kodály tarafından geliştirilmiştir. Aşamalı bir sürece sahip olan Kodály Müzik Eğitim Yöntemi, kültürel halk şarkıları ve şarkılı oyunlar aracılığıyla ritim, melodi, armoni, form, tını, doku, ifade öğretimine ek olarak şarkı söyleme, müziksel işitme, hareket, nota okuma, nota yazımı ve müzik analizi becerilerini de içermektedir (Choksy, 1999; Hanson, 2001).

Müzik dersinde bir yandan eğlenirken bir yandan yapılan müziğin bir parçası olduğunu hisseden öğrenci derse karşı güdülenecektir. Bu da onun temel müziksel becerilerinin gelişmesine katkıda bulunacaktır. Zoltan Kodaly, müzik okuyarlığının önemi üzerinde durarak; herkesin müziği bilmesi, günlük yaşantısına katması gerektiğini, ancak bunun küçük yaşlardan başladığını belirtmiştir (Göğüş, 2008).

2.6 Konu ile İlgili Araştırmalar

Aral, Akyol ve Sığırtmaç (2006), “Beş Altı Yaş Grubundaki Çocukların Yaratıcılıkları Üzerinde Orff Öğretisine Dayalı Müzik Eğitiminin Etkisi İncelenmesi” konulu çalışmalarında, Orff öğretisi temelinde verilen müzik eğitiminin etkisini incelemişlerdir. Araştırmada Çukurova Üniversitesi Anaokulu’na devam eden 40 çocuk basit tesadüfi örnekleme yoluyla deney ve kontrol grubuna atanmıştır. Sonuç olarak, çocukların yaratıcılıklarının gelişmesinde hangi teknikle verilecekse verilsin müzik eğitiminin önemli bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Bu nedenle de çocukların müzik becerilerinin ve yaratıcılıklarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılmasının önemli olduğu düşünülmüştür.

Tufan’a (2006) göre, okul öncesi eğitim sürecinde görev alan ya da alacak olan öğretmenlerin müzik eğitimi konusundaki birikimleri yeterli olmadığı gibi, okulöncesi öğretmenin müzik eğitimi konusundaki yetersiz donanımı, derslerin güncel popüler müziklerle ya da televizyon kaynaklı çok dinlenen ve zaten çocukların da bildikleri şarkılarla geçirilmesine ortam hazırlamaktadır. Okul öncesi öğretmenlerinin temel müzik bilgileri, yeterli şarkı dağarcığına sahip olma düzeyleri, seslerini etkin bir biçimde kullanma ve enstrüman çalabilme ile benzeri konulardaki yetersizlikleri, kendilerini rahatsız eden ve yine kendilerini başarısız hissetmelerine neden olan bir durum olarak ortaya çıkmaktadır.

Akbulut (2014) çalışmasında günümüz müzik öğretmeni profilinin nasıl olması gerektiği, nasıl bir eğitim gereklidir ve özellikle de günümüz öğretmeni nasıl olmalıdır, hangi yeterliklere sahip olmalıdır sorularına cevap aramıştır. Araştırma sonucunda günümüz öğretmenin, uygulanan programın hedefleri doğrultusunda, öğrencide öğrenmeyi sağlayabilecek “*etkili öğretmen*” in niteliklerine sahip olması gerektiği vurgulanmıştır. Müzik öğretmenin, alana ilişkin öğretim programında yer alan kuram, ses ve çalgı boyutlarındaki konuları öğrenci davranışına dönüştürecek ve öğrenmeyi sağlayacak yeterliliğe sahip olması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Salı, Akkol ve Oğuz (2013)“Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerinde Yaşadığı Sorunlar” adlı çalışmalarında okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerinde yaşadıkları sorunları belirlemek amacıyla Yozgat il merkezinde anaokulu ve ilkokul anaokulunda görev yapan 62 öğretmenle çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin % 66.1’inin müzik alanındaki yeterlilik düzeyine ilişkin, enstrüman kullanma, hizmet içi müzik eğitimi alma, şarkı dağarcığı, nota bilgisi ve müziğe ilgi duyma konularında karşılaştığı sorunlar olduğu belirlenmiştir. Müzik etkinliği uygulamalarında öğretmenlerin %33.9’u, enstrüman kullanmayı, %33,9’u müzik etkinliğinde çocukların yaratıcılıklarını destekleyen ortam sağlayabilmeyi bir sorun olarak belirtmişlerdir. %25.8 oranla müzik etkinliğinde ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlayabilme de başka bir sorun olarak ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin %62.9’u sınıftaki müzik aletlerinin sayısının yetersiz olmasının ve okulda bir müzik odasının olmamasının müzik etkinliğini uygulamada sorun olarak gördüklerini belirtmişlerdir.%51.6’sı çocukların ritim aletlerini kullanırken sürekli serbest şekilde kullanmayı istemelerini, %21’i sınıfta çeşitli müzik etkinliklerini uygulamak için alanın yetersiz olmasını sorun olarak belirtmişlerdir.

Ulutaş ve Ersoy (2004), “Okul Öncesi Dönemde Sanat Eğitimi” adlı çalışmalarında okul öncesi dönemde öğretmenin önemli bir role sahip olduğunu ve sanat eğitimin başarılı olması için öğretmenin rolü, öğretmenin dikkat etmesi gereken noktaları vurgulamıştır.

Sığırtmaç (2013), “Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi” adlı çalışmasında okul öncesi dönem müzik eğitiminde yer alan çevremizdeki sesleri araştırma, tanıma ve ayırt etme, ritim çalışmaları, şarkı söyleme, yaratıcı hareket ve dans, müzikli hikaye gibi etkinlikler hakkında bilgi vermiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre müzik etkinliklerinin oyun yoluyla verilmesi çocukların bu etkinliklere hoşlanarak ve isteyerek katılmalarını sağlamaktadır. Müzik etkinlikleri çocukların enerjilerini boşaltmak için fırsatlar yaratmaktadır.

Göncü (2010), müzik eğitiminin temel sorunlarını incelediği araştırmasında müzik eğitimcisi yetiştirmede karşılaşılan sorunlar, üniversitelerin okul öncesi öğretmenliği programı ile çocuk ve gelişimi eğitimi programlarındaki müzik derslerinde karşılaşılan sorunlar ve okul öncesi eğitimi veren kurumlarda karşılaşılan sorunlar başlıkları altında sorunları gruplamıştır. Araştırma sonucunda en fazla karşılaşılan sorunlar, derslerin branş öğretmenleri tarafından yapılmaması ya da branş öğretmenin okul öncesine yönelik müzik bilgisine sahip olmamasıdır .

Uçal (2003), iki farklı altı yaş grubundan oluşan çocuklar ile yaptığı çalışmasında geleneksel yaklaşım ve Orff yaklaşımına dayalı müzik öğretimi uygulamış ve araştırmanın sonucunda Orff yaklaşımı ile yapılan öğretimin ilgi ve katılımı artırdığı ve yaklaşımın müziksel işitme becerileri üzerinde daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Bolduc (2009), deneysel bir müzik etkinliğinin okul öncesi çocuklarının fonolojik farkındalıkları üzerine etkisini araştırmıştır. Araştırma Fransa'nın Quebec

bölgesinden, Quebec eğitim bakanlığı onaylı bir ana okulunda gerçekleşmiştir. Araştırma grubunu Fransızca konuşan 104 öğrenci oluşturmuştur. Müzik etkinliği Gordon'un temel müzik işitme ölçümleri (TMIO) baz alınarak değerlendirilmiş, ön okuma becerilerinin değerlendirmesi için ise Armand ve Montesinos- Gelet'in fonolojik farkındalık testi kullanılmıştır. Öğrencilerden hece tanıma, kafiye tanıma ve üç ses tanıma görevlerini tamamlamaları istenmiştir. On beş haftalık süre boyunca alanında uzman iki müzik öğretmeni tarafından gerçekleştirilen günlük 60 dakikalık müzik dersi sonucunda, bu çalışmanın çocuğun tonal ve ritim gelişimine katkı sağladığı ve fonolojik farkındalık üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Hallam (2010), bir başka gelişim alanına odaklanarak, müziğin çocukların ve gençlerin entellektüel, sosyal ve kişisel gelişimi üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmacı, daha önce yapılan araştırmaları sentezleyerek yaptığı çalışması sonucunda, müzik ile aktif olarak ilgilenmenin, konstransiyon, kendine güven, dil becerisi, sosyal becerilerin sağlanması, algı becerilerinin artırılması konusunda etkili olduğunu vurgulamıştır.

Racher ve Shaw (2002), Amerika Kettle-Moraine bölgesinden 4 ilköğretim okulunun ana sınıfı öğrencileri ile gerçekleştirdiği çalışmasında Mozart'ın eserlerinin çocukların hayal güçlerinin ve müzik algılarının üzerinde etkilerini incelemiştir. Çocukların ön bilgilerinin elde edilmesi için ön test uygulanmış ve her iki gruba da yap boz tamamlama, blok oluşturma ve görsel hafıza çalışmaları uygulanmıştır. Araştırmada deney grubuna 8 hafta boyunca haftada iki olmak üzere müzik eğitimi verilmiştir. Kontrol grubuna ise müzik eğitimi verilmemiştir. Çalışmadaki müzik eğitimi, şarkı söyleme, Mozart eserleri ile hareket etme, ritmik alkışlama ve solfej, nüans çalışmaları ve klavye çalma çalışmalarını kapsamaktadır. Çocuklara yap boz tamamlama, blok oluşturma ve görsel hafıza görevi verilmiştir. Araştırma sonucunda

müzik dersi alan çocukların almayanlara göre yap boz oluşturma başarısında %58 oranında belirgin bir fark görülmüştür. Genel olarak müzik dersi alan klavye grubu almayanlara göre %46 oranında daha yüksek çıkmış ve müzik dersi alanların genel başarıları %65 ilerleme göstermiştir. Aynı başarı yap boz tamamlama, blok oluşturma ve görsel hafıza çalışmalarında da görülmüştür.

Temmerman (2000), okul öncesi eğitim kurumlarında, okul öncesi programına dahil olan müzik etkinliklerden, çocukların etkinlik tercihlerini ve tutumlarını araştırdığı çalışmasını Avustralya'nın New South Wales kentinde gerçekleştirmiştir. Burada bulunan iki yerel okul öncesi eğitim kurumundan çocuklar araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Bu okullarda okul öncesi eğitim programında önerilen müzik etkinlikleri, şarkı söyleme, müzik dinleme gibi etkinliklerdir. Programda müzik etkinliklerinin süresi 20 dakika olarak önerilmektedir. Etkinlikler arası geçişi sağlamak için de müzik yaygın olarak kullanılmaktadır. Araştırmanın birinci bölümünde çocukların müzik etkinlikleri hakkında cinsiyete dayalı olarak tutumlarında belirgin bir farkın olup olmadığı ve okul öncesi müzik sınıflarına katılımlarının algılarını etkileyip etkilemediği belirlenmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde ise, çocukların dinleme, şarkı söyleme, hareket etme ve oyun oynama konusunda tutumlarının belirlenmesi için bir dizi soru oluşturulmuştur. Kapalı uçlu sorulara çocuklar evet-hayır olarak cevap verirken, açık uçlu sorulara müzik etkinliklerinden hoşlanıp hoşlanmadıklarını, beğenip beğenmediklerini kendi cümleleriyle ifade etmişlerdir. Okul öncesi öğretmenleri tarafından haftada bir kez, bireysel olarak her çocukla birlikte anket doldurulmuş ve dinleme, şarkı söyleme etkinlikleri rapor edilmiştir. Bu araştırmanın sonucunda elde edilen, çocuklar tarafından en popüler olarak gösterilen etkinlikler; Dinleme etkinliklerinde müzik ile rahatlama, enstrümantal müzikler, pop, halk ve

çocuk şarkıları, şarkı söyleme etkinliklerinde toplu şarkı söyleme, eko çalışması, hareketli şarkılar, tekerleme, parmak oyunları ve özel günlere ilişkin şarkılar, hareket etkinliklerinde serbest hareket etme, müziğin sözlerine göre belirgin hareketlerle hareket etme, hızlı-yavaş, ince-kalın, kuvvetli-hafif çalışmaları çocuklar tarafından en sevilen etkinlikler olarak belirtilmiştir.

Nieuwmeijer (2013), Hollanda okullarında 4-6 yaş arası çocukların müzikli oyunları üzerinde bir derleme çalışması yapılmıştır. Bu okullarda müzik etkinliklerini sınıf öğretmenlerinin verdiğini ve bu öğretmenlere yönelik olarak müfredatta şarkı söyleme, dans ve basit vurmali çalgılar çalma konusunda bazı yönergelerin verildiğini belirtmiştir. Öğretmen liderliğinde küçük yaş gruplarına grup bazlı müzikli oyunlar oynatılabileceği, oyun oynamayı teşvik eden, çocuğun kendi dünyası ile ilgili, tekerleme, konuşma, hareket eylemleri ve hareketler içeren temalar önermesinin önemini belirtmiştir. Bu araştırmanın sonucu olarak müzikli oyunlar, çocukların genel gelişimi, oyunların geliştirilmesi ve sonrasında çocukların müzikal gelişimleri hakkında bilgi sahibi olunmasını sağlamaktadır. Müzikli oyunlarda, çocuklar sezgisel yollarla müzik yaparlar ve müzikli oyun oynayarak öğrenirler.

Bölüm 3

YÖNTEM

KKTC’de yer alan özel okul öncesi eğitim kurumlarının müzik eğitiminin uygulanabilirliği ve kurumlardaki müzik sınıflarının ve merkezlerinin donanımlarının incelenmesinin amaçlandığı araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, katılımcılar ve veri toplama araçları ile ilgili bilgi verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada geliştirme, açıklama ve genelleme amacı ile kullanılmakta olan nicel ve nitel verilerin birlikte kullanıldığı karma araştırma desenlerinden biri olan sıralı desene başvurulmuştur (Creswell, 2016). Araştırmanın nitel bölümünde okul öncesi kurumlardaki öğretmenlerin müzik etkinliklerine ilişkin yeterlik düzeyleri ile müzik sınıfları veya merkezlerinin donanımları gözlem formu ile tespit edilmiştir. Araştırmanın Ayrıca öğretmenlerin müzik etkinlikleri ile ilgili sorunlarını (ihtiyaç ve gereksinimlerini) tespit etmek amacıyla okul öncesi kurumlarda müzik etkinliklerini gerçekleştiren öğretmenlerle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

3.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini KKTC’deki özel okulöncesi eğitim kurumları oluşturmaktadır. Örneklemine ise KKTC’ nin beş ilçesinden seçilen ikişer okul oluşturmaktadır. Beş ilçeden seçilmiş okul öncesi kurumlar arasında Lefke’de yer almakta olan okullardan bir tanesinin hizmet vermeyi durdurması sebebi ile toplamda dokuz okul ve dokuz öğretmen gözlemlenmiştir. Seçilen okullarda müzik

etkinliklerini uygulayan eğitimcilerin farklı eğitim alt yapılarına sahip olmaları ve bu çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etme gerekçeleri de dikkate alınarak araştırma grubunu oluşturan okullar seçilmiştir.

Araştırma Grubu

Farklı araştırma dizilerinin örnekleme aynı olduğu durumlarda nicel ve nitel veri aynı veri kaynağından toplanır (Mertkan, 2015). İki ayrı etkileşimli aşama içinde gerçekleşen bu desen açıklayıcı sıralı desen olarak da bilinmektedir. Araştırmanın birinci aşamasında araştırma sorusuna öncelikle cevap veren nicel verilerin toplanması ve çözümlenmesi hemen ardından ise ikinci aşamayı oluşturacak nitel verilerin toplanmasına yer verilmiştir. Nicel ve nitel verileri oluşturan araştırma grubu KKTC'deki özel okul öncesi kurumlarda müzik etkinlikleri gerçekleştiren okul öncesi öğretmenleri ile müzik öğretmenlerinden oluşmaktadır. Erken çocukluk döneminde verilmesi gereken müzik eğitiminin öneminden yola çıkarak araştırma grubunun özel okul öncesi kurum öğretmenlerinden oluşmasının birincil sebebi KKTC'de yaşayan ebeveynlerin büyük bir çoğunluğunun özel kurumların tüm gün hizmet vermesi sebebi ile çocuklarının eğitimi için seçmiş oldukları bu kurumlarda resmi kurum ve kuruluşlar tarafından denetleme yapılmamasıdır. Özellikle okul öncesi öğretmenlerinin ve müzik öğretmenlerinin mezun olmalarının ardından bu kurumlarda hemen çalışma imkanı elde edip çalışmaya başlamalarının ardından kurumlarda müzik etkinliğine yer verip vermediklerinin araştırılması ise ikincil sebebi oluşturmaktadır.

Araştırma grubuna ulaşmak amacıyla KKTC Milli Eğitim Bakanlığı'ndan özel okul öncesi kurumlarının listesi alındıktan sonra araştırmacı tarafından bu kurumlara bizzat gidilerek kurum yöneticilerine bilgi verilmiştir. Dokuz kurumun yöneticisi ve bu okul öncesi kurum yöneticisi ile kurumlarda görev yapan dokuz

öğretmen araştırma grubunda yer almıştır. Bakanlıktan alınan araştırma izni ile KKTC’de yer alan dokuz özel okul öncesi kurumları Mağusa, Lefkoşa, Girne, Güzelyurt ve Lefke illerinde yer almaktadır. Araştırmanın gerçekleştirilmesi amacıyla KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığında alınan iznin ardından Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik kurulundan da gerekli izinler alınmıştır (EK D ve EK E).

3.3 Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Müzik Etkinliği Gözlem Formu ve yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılmıştır.

3.3.1 Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu’nda okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim vermekte olan öğretmenlerin kişisel bilgilerinin belirlenmesi amacıyla yaş, eğitim durumu, eğitim türü, çalışmakta olduğu kurum, kaç yıldır öğretmenlik yapmış olduğu, hizmet içi eğitime katılıp katılmadığı, eğer katıldıysa süresi ve ne tür bir eğitim olduğu ve hizmet içi eğitimin kimler tarafından düzenlendiğine ilişkin sorular yer almaktadır (EK A).

3.3.2 Müzik Etkinliği Gözlem Formu

Müzik sınıflarının ve/veya merkezlerinin müzik eğitimine uygun olup olmadığının belirlenebilmesi için araştırmacı tarafından Müzik Etkinliği Gözlem Formu (EK B) geliştirilmiştir. Gözlem formunda yer alan maddeler kaynak taraması yapılarak oluşturulmuştur. Gözlem formu oluşturma aşamasında nelerin gözlemleneceğine karar verilirken öncelikle kaynaklardan nitelikli müzik eğitimi için etkinlik ve ortam içerisinde çocuk gelişimine uygun neler olması gerektiğinden yola çıkarak okul öncesi müfredatı, konu ile ilgili güncel kitaplar, okul öncesi ve müzik öğretmeninde olması gerekenler araştırılıp incelenmiştir. Gözlem formunun

hazırlanma aşamasında araştırma sorularının ölçülmesi amacıyla gözlem formu kullanılmıştır. Formun hazırlanma sürecinde, okul öncesinde müzik etkinliklerinin belirlenmesi için okul öncesi müzik eğitiminde çocuğa kazandırılması gereken davranışlar, müzik etkinliklerinde yapılması gereken uygulamalar ve müziği okul öncesinde nasıl kullanılacağına ilişkin unsurlar belirlenmiştir. Bu incelemeler sonucunda okul öncesi müzik eğitiminde hangi müzik öğretim uygulamalarına yer verildiği belirlenmiştir.

Elde edilen bilgiler ışığında müzik etkinliği içerisinde olması gerekenler belirlenmiş ve gözlem başlıkları ortaya konulmuştur. Bu doğrultuda müzik uygulamaları konusunda gözlem esnasında kullanılması gereken 13 yarı yapılandırılmış soru belirlenmiştir. Sorular üçlü likert tipinde hazırlanmış ve etkinlikte kullanılması gerekenlerin kullanılıp kullanılmadığı, kullanılmışsa yeterli olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Böylelikle form oluşturma aşamasında müzik eğitiminin okul öncesinde farklı boyutları da ortaya çıkmıştır. Oluşturulan gözlem formu uzman görüşüne sunulmadan önce iki okul öncesi kurumda pilot çalışma yapılmıştır. Yapılan pilot çalışmadan sonra yapılacak olan gözlemlerin bir kere ile sınırlı kalmaması gerektiği, tek bir gözlem sonrasında elde edilen bilgilerin yeterli olmayacağı düşünülmüştür. Gözlem formu hazırlandığı şekilde okul öncesi ve çocuk gelişimi alanları ile müzik eğitimi alanında yardımcı doçent ve doçent akademisyenlerden oluşan beş uzman görüşüne sunulmuş ve gelen görüşler doğrultusunda bazı değişiklikler yapılmıştır. Uzmanlardan üçü, kurumlarda yapılacak olan bir gözlemin yetersiz olacağını belirtmiş ve gözlemlerin birden üçe çıkarılmasını önermiştir. Bu öneriler doğrultusunda gözlem formundaki bazı sorular düzenlenerek kullanılması uygun görülmüştür. Düzenlenen sorular arasında müzik etkinlik başlıkları arasında yer alan “müzik etkinliğinde şarkıya eşlik edilmekte

midir” sorusu düzeltilerek yerine etkinlikte müzikli öykülere yer verilmekte midir sorusuna yer verilmiştir. Müzik eğitimi alanında ikinci uzmandan gelen görüşler doğrultusunda ise gözlem formunun başında yer alan kişisel bilgi formunda “bitirmiş olduğunuz program”daki cevaplar maddesinde düzenleme yapılmıştır. Gözlem formunun 4. sorusunda yer almakta olan “Çocuğun aktif katılımını sağlayıcı etkinlikler yapılmış mıdır?” sorusu yerine de “Uygulanmakta olan etkinliklerde uzun - kısa hızlı - yavaş, ve ince - kalın gibi ses ayırt etme çalışmalarına yer verilmekte midir?” sorusu öneri doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Aynı zamanda müzik etkinliğinde Orff çalgılarının kullanımına yönelik olarak gözlemlenecek madde “Müzik etkinliğinde kullanılması gereken Orff çalgıları, cd, görsel materyal ve eşlik çalgıları kullanılmakta mıdır?” gibi genel ve bir çok maddeyi içinde barındıran soru yerine daha belirgin ve amaca uygun olabilmesi açısından değiştirilmesi uygun görülmüştür. İkinci uzmanın vermiş olduğu görüşün ardından madde “Müzik etkinliğinde Orff çalgıları kullanılmış mıdır?” olarak kullanılmıştır. Üçüncü uzmanın “müzik etkinliklerinde ses dinleme, ses ayırt etme, ses üretme çalışmaları, ritim çalışmaları, yaratıcı hareket-dans ve müzikli öyküler konularının önemli olduğu” nun ve soruların maddeler halinde ayrı yazılması gerektiği üzerine vermiş olduğu görüş doğrultusundan yola çıkılarak yazılmış olan maddelerden üç ayrı soru oluşturulmuştur. Sorular sırası ile; “Müzik etkinliğinde ses dinleme, ses ayırt etme ve ses üretme çalışmalarına yer verilmiş midir?”, “Etkinlikte yaratıcı hareket ve dans çalışmalarına yer verilmiş midir?” ve “Etkinlikte müzikli öykülere yer verilmekte midir?” olarak yazılmıştır. Bu düzeltmenin ardından dördüncü uzmandan gelen görüş ise bu bölümdeki soruların uygun olduğunu ancak yine planlama, uygulama ve değerlendirme boyutları göz önünde bulundurulmasını önermiştir. Uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış ve form bu haliyle yeniden

uzmanlara gönderilmiştir. Uzmanların yapılan değişiklikleri onaylamaları üzerine gözlem formu son halini almıştır.

3.3.3 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan müzik eğitiminin nasıl bir niteliğe sahip olduğunu belirlemek amacıyla katılımcılarla yarı yapılandırılmış görüşmeler (EK C) gerçekleştirilmiştir. Müzik etkinliklerinin gerçekleştirildiği ortamlar, öğrenci sayıları, yapılan etkinlikler, kullanılan öğretim yöntemleri, etkinliklerin süresi ve sıklığı ile kullanılan etkinlik uygulamalarının seçilme nedenleri, kullanılan müzik materyalleri ve bu materyallerin nasıl kullanılacağı ve müzik etkinliklerinin planlanmasına ilişkin toplam sekiz soru hazırlanmıştır. Belirlenmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme soruları beş uzman görüşüne sunulmuştur. Alınan uzman görüşleri doğrultusunda sorularda değişikliğe gidilmiş ve 1. soruda yer alan “Çocuklarda şarkı söyleme becerisinin geliştirilmesi için hangi müzik etkinliklerine yer verirsiniz?” sorusu yerine “Müzik etkinliğinizi nerede gerçekleştirirsiniz?” sorusuna yer verilmiştir. 2. soruda yer alan “Ritim çalışmalarında hangi etkinliklere yer verirsiniz?” sorusu yerine ise “Genellikle kaç kişilik gruplarla çalışıyorsunuz? sorusuna yer verilmiştir. 3. soruda, “Müzik dinleme çalışmalarında hangi etkinliklere yer verirsiniz?” sorusu “Müzik öğretiminde hangi etkinliklere yer verirsiniz” şeklinde değiştirilmiştir. “Etkinliğiniz için özel bir ortam-sınıf kullanıyor musunuz?” ve “Müzik etkinliklerinde şarkılı oyunlara hangi sıklıkla yer verirsiniz” soruları ise görüşme sorularından çıkarılmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış ve 11 soru yerine 9 soru olarak görüşme formu son halini almıştır.

Verilerin Toplanması: Araştırmada Gazimağusa, Lefkoşa, Girne, Güzelyurt ve Lefke bölgelerinden toplam 9 katılımcı gözlemlenmiştir. Gözlemler farklı zaman

dilimlerinde yapılmış, her bir katılımcı üçer kez gözlemlenmiş ve video kamera ile kayıtları alınmıştır. Her müzik etkinliği 30 dakika sürmüştür.

Bölüm 4

BULGULAR

Bu bölümde müzik etkinliği uygulamaları yapan öğretmenlerin değerlendirilmesine ilişkin olarak elde edilen nitel ve nicel bulgular hakkında bilgi verilmiştir. Verilerin elde edilebilmesi için kişisel bilgi formu, gözlem formu ve görüşme soruları kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan öğretmenlerin kişisel bilgileri, etkinlik uygulama gözlemleri ve görüşmede yer alan yarı yapılandırılmış soruların cevaplarından elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1 1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın 1. alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili yeterlik düzeyleri nedir?” sorusuna ilişkin bulgular etkinlik gözlem formunda yer alan 13 soru ile gözlemlenmiştir.

Öğretmenlerin yaptığı etkinlikler, uygulama esnasında araştırmacı tarafından kamera ile kayıt edilmiştir. Her bir öğretmen üç kez gözlemlenmiş olup gözlem formunda yer alan maddeler göz önünde bulundurularak kayıtlar incelenmiştir. Kamera kayıtları incelemesi araştırmacı ve yanında yer alan başka bir alan uzmanı kişi ile yapılmıştır. Kamera kayıtlarından elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler müzik uygulamaları esnasında hazırlanan gözlem formunda yer alan 13 madde ile gözlemlenmiş ve her bir madde için yeterli, kısmen yeterli veya yeterli değil şeklinde değerlendirilmiştir. Değerlendirme formu doğrultusunda öğretmenlerin müzik uygulamalarında yeterli olup olmadıkları tespit

edilmiştir. Gözlem formunda yer alan 13 soru altı kategoride gruplandırılmış ve her öğretmenin üç gözleminde elde edilen bulgular kategoriler halinde verilmiştir.

Kategoriler şu şekildedir:

1. Kategori: Isınma ve Şarkı Söyleme
2. Kategori: Ses Dinleme ve Ayırt Etme
3. Yaratıcı Hareket ve Dans
4. Ritim
5. Müzikli Oyun
6. Kullanılan Yöntem
7. Materyaller

“Isınma ve Şarkı Söyleme” kategorisi için 1. madde, “Ses Dinleme ve Ayırt Etme” kategorisi için 2. ve 4. madde, “Yaratıcı Hareket ve Dans” kategorisi için 3. madde, “Ritim” kategorisi için 6., 7., 8. ve 10. madde, “Müzikli Oyun” kategorisi için 5. ve 9. madde ve “Kullanılan Yöntem” kategorisi için 11., 13. madde, “Materyal” kategorisi için 12. madde belirlenmiştir. Öğretmenin 3 gözlem sonucu paragraf sonunda açıklanmıştır.

Öğretmen 1 (Ö1)

Kişisel Bilgileri: 22-30 yaş arasında, okul öncesi programı mezunu ve 1-6 yıllık iş tecrübesine sahiptir.

Öğretmen 1 gözlem 1'in (Ö1, GZ1) video kayıtları izlendiğinde, öncelikle etkinliğe nefes açma çalışmaları ile başladığı, hemen ardından daha önceden öğretmiş olduğu şarkıların tekrar edilmesi ile etkinliğe devam ettiği görülmüştür. Dört şarkı tekrarından sonra, öğretmen çocuklara “Hadi çocuklar bir kez daha tekrar edelim ve el vurarak da eşlik edelim” dedikten sonra bir kez daha şarkıları alkış eşliğinde söylediği gözlemlenmiştir. Öğretmenin gözlem formunda yer alan

“Etkinlikte yaratıcı hareket ve dans çalışmalarına yer verilmekte midir?” sorusuna, şarkı tekrarı esnasında çocukların serbestçe hareket ederek sıçrayıp zıplamalarına olanak sağladığı, yaratıcı hareket ve dans çalışmalarına kısmen yer verdiği gözlemlenmiştir. Şarkı tekrarı esnasında müzikleri dinletmek amacı ile, müzik etkinliğinde kullanılması gereken materyallerden sadece cd çalara yer vermiştir. (Ö1)’in (GZ1) gözleminde müzik uygulamaları kategorilerinden ısınma ve şarkı söyleme çalışmaları, hareket çalışmaları ve ritim çalışmalarından oluşan etkinliklere kısmen yer verdiği görülmüştür.

(Ö1)’in (GZ2) sinde ise “Etkinlikte müzikli öykülere yer verilmekte midir?”, “Ritim çalgıları ile tartım çalışmaları yapılmakta mıdır?”, “Müzik etkinliğinde Orff çalgıları kullanılmakta mıdır?” ve “Çocuğun aktif katılımını sağlayıcı etkinlikler yapılmakta mıdır?” sorularına, müzik etkinliğinde Orff çalgıları ile tartım çalışması yaptırdığı ve çocukların çember oyununda aktif katılımını sağladığı için kısmen yer verdiği görülmüştür. (Ö1)’in (GZ2)’de yukarıda bahsedilen etkinlikler dışında hiç bir maddeye yer vermediği görülmüştür.

(Ö1), (GZ3)’de ise uygulamasında nefes açma ve şarkı söyleme çalışmaları, ritim çalgıları ile tartım çalışmaları, ritim çalgıları ile eşlik çalışmalarına yer vermiştir. “Şarkılara ritim çalgılarıyla eşlik edebilmeleri için çocuklara fırsatlar sunulmakta mıdır?”, “Müzik etkinliğinde şarkılı oyunlara yer verilmekte midir?” ve “Müzik etkinliğinde Orff çalgıları kullanılmakta mıdır?” sorularına yaptırdığı etkinliklerle kısmen yer verdiği gözlemlenmiştir. Müzik etkinliği gözlem formunda 12. soru olarak yer alan “Müzik etkinliğinde kullanılması gereken cd ve görsel materyaller kullanılmakta mıdır?” sorusuna bakıldığında, öğretmenin etkinlik esnasında cd çalar, çeşitli Orff çalgıları ve şarkı ile ilgili resimler kullanmış olduğu görülmüştür.

(Ö1)'in üç gözlemi genel olarak incelendiğinde, uygulamalarda yer alan yedi kategoriden en az bir tanesine her etkinlikte yer verilmesi gerektiği göz önünde bulundurulmuştur. “Isınma ve şarkı söyleme” kategorisindeki uygulamaların yetersiz, “Yaratıcı hareket ve dans” kategorisindeki uygulamaların gelişi güzel olduğu gözlemlenmiş ve yetersiz görülmüştür. (Ö1) ve “Ritim” yeterli olarak gözlemlenmiştir. “Yöntem” kategorisinde Orff yaklaşımını kullanmaya çalışmıştır fakat Orff yaklaşımının hiç bir unsurunu kullanmamıştır. Buna ek olarak (Ö1)'in 3 gözleminde elde edilen bulgulara bakıldığında zaman öğretmenin uygulamış olduğu etkinlikleri müzik etkinlikleri gözlem formunda yer alan 11. sorudaki çocuğun aktif katılımını sağlayıcı etkinlikler yapılmış mıdır?’ maddesinde yetersiz kaldığı ve etkinliklerini öğrenci merkezli uygulayamadığı görülmüştür. (Ö1) “Yöntem” kategorisinde yetersiz görülmüştür. (Ö1) etkinliklerin hiç birinde “Ses dinleme ve ayırt etme” ve “Müzikli Oyunlar” kategorisine yer vermemiştir. (Ö1)'in etkinliklerde yer alan uygulamalarda gelişi güzel, plansız ve yetersiz olduğu görülmüştür. (Ö1) aynı zamanda gözlemlenmiş olduğu 3 etkinlikte “Materyal” kategorisinde materyal olarak sadece cd çalar ve bir kaç Orff çalgısına (ritim çubuğu, tef ve marakas) yer vermiştir. Materyal kategorisinde yetersiz görülmüştür.

Öğretmen 2 (Ö2)

Kişisel Bilgileri: 22-30 yaş arasında, okul öncesi programı mezunu ve 1-6 yıllık iş tecrübesine sahiptir.

(Ö2), (GZ1)' in kayıtlarına bakıldığında zaman, etkinlikte “Pinokyo” şarkısına uygun bir öykü kullanmış ve etkinlikte müzikli öykülere kısmen yer verdiği gözlemlenmiştir. Etkinlik formunda yer alan “müzik etkinliklerinde şarkılı oyunlara yer verilmekte midir?” maddesine ise çalgı saklama ve bulma oyunu yaparak kısmen yer vermeye çalışmıştır.

(Ö2), (GZ2)' nin müzik etkinlikleri gözlem formunda yer alan on üç sorudan “Etkinlikte müzikli öykülere yer verilmekte midir?”, “Müzik etkinliklerinde şarkılı oyunlara yer verilmekte midir?”, “Ritim çalgıları ile tartım çalışmaları yapılmakta mıdır?” ve “Müzik etkinliğinde orff çalgıları kullanılmakta mıdır?” sorularına kısmen uygulama yaptırdığı gözlemlenmiştir. Aynı zamanda öğretmenin çocuklara dağıttığı Orff çalgılarını şarkının temposuna uygun olacak şekilde eşlik edebilmeleri için gereken anlatım ve yönlendirmeyi yapmadan gelişi güzel çaldırtmış olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmen, etkinlik başlangıcında ‘‘Patates adam’’ şarkısı ile çocukların dikkatlerini çekmeye çalışmış ve etkinlik boyunca çocukların dikkatlerinin dağılmaya başladığı anlarda da aynı şarkıyı kullanıp şarkılı oyunlara yer vererek çocuklara parmak oyunu oynatmıştır.

(Ö2), (GZ3) video kayıtları incelendiğinde ise birinci soruda yer alan nefes açma çalışmalarına çocuklara hayali balon şişirtme yaptırarak uygulamaya çalıştığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmanın ardından, şarkı söyleme çalışmasına geçmeden önce şarkılı oyunlar kısmında parmak kuklası oynatmış ve aile bireylerini tanıma çalışması yaptırmıştır. Müzikli öyküler kısmında ise ‘‘Pinokyo’’ şarkısını öğretmiştir. Öğretmenin yaptırmış olduğu iki çalışmanın ilkinde gerek yaptırmış olduğu nefes egzersizlerini hikaye veya canlandırma ile desteklememiştir. Şarkı öğretimindeki söz tekrarlarındaki eksiklikler ve yanlış ses tekrarlarından dolayı kısmen yeterli olduğu gözlemlenmiştir. Bunun yanında etkinlik gözlem formunun on birinci maddesinde yer alan ‘‘çocuğun aktif katılımını sağlayıcı etkinlikler yapılmış mıdır?’’ kısmında ise ikinci gözlemlerde de olduğu gibi tartım çalışmaları yaptırmadan uygulamaya çalışan öğretmen, çocukları şarkıya bilinçsizce ve gelişi güzel eşlik etmek durumunda bıraktığı gibi çocukların şarkı eşliğine aktif katılımını sağlayamamıştır.

(Ö2)'in üç gözlemi genel olarak incelendiğinde, “Isınma ve şarkı söyleme” “Ritim”, “Yöntem” ve “Müzikli Oyun” kategorilerinde yetersiz bulunmuştur. (Ö2) etkinliklerin hiç birinde “Ses dinleme ve ayırt etme” ve “Yaratıcı hareket ve dans” uygulamalarına yer vermemiştir. “Materyal” kategorisinde materyal olarak sadece cd çalar ve bir kaç orff çalgısına (ritim çubuğu, tef ve marakas) yer vermiş ve kısmen yeterli bulunmuştur.

Öğretmen 3 (Ö3)

Kişisel Bilgileri: 31-40 yaş arasında, çocuk gelişimi ve sosyal hizmetler mezunu ve 9 yıldan fazla iş tecrübesine sahiptir.

(Ö3), (GZ1)'ün gözlem kayıtlarına bakıldığında, gözlem formunda yer alan nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarına öncelikle çocuklara “Çocuklar hadi meyve ağaçlarının olduğu bir bahçede gezintiye çıkalım mı?” diye sormuş ve çocuklar ile gezmiş olduğu ağaçlardan meyveleri toplayarak esneme hareketlerini yaptırmıştır. Aynı bahçeden çiçek toplattırıp koklatarak nefes açma egzersizlerini uygulamıştır. Hemen ardından çocukların yerdeki yastıkların üzerine oturmalarını istemiş ve şarkı söyleme etkinliğini yaptırmıştır. Etkinlikten önce çocuklara şarkı hakkında bilgi verip sohbet eden öğretmen, çocukların toplar hakkında ne bildiklerini sormuş ve renkli topları çıkartıp karşılıklı eşler halinde oturup oynamalarını söylemiştir. Öğretmen, çocuklar toplarla oynamaya devam ederken cd çalardan “Toplarla oynayalım” şarkısını dinlettikten sonra çocuklara şarkının sözlerini öğretmiştir. Şarkı öğretme aşamalarından (bütün-parça-bütün) uygulayan öğretmenin daha sonra şarkıyı müzik eşliğinde söyletmiş ve Orff çalgıları ile eşlik etmelerini istemiş olduğu gözlemlenmiştir. Şarkı öğretiminin devamında ise öğretmenin çocuklara hangi tartımda hangi çalgı ile eşlik edeceklerini anlattığı ve eşlik ederek

söylemelerini istediği gözlemlenmiştir. Çocukların şarkıya eşlik ettikleri tartımı alkış tutarak yaptıran öğretmen, çocuklardan şarkıya çalgılarla eşlik etmelerini istemiştir.

Kayıttan izlenen görüntüler doğrultusunda öğretmenin etkinlik formunda yer alan “Müzik etkinliğinde nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarına yer verilmekte midir?” sorusunu yeterli bir şekilde uygulamış olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmen aynı zamanda formda yer alan bedeni kullanarak şarkıya eşlik etme, şarkılı oyunlar, Orff çalgıları kullanımı ve Orff yaklaşımına da yer vermiş olduğu gözlemlenmiştir.

(Ö3)’ün ikinci gözleminin (GZ2) kamera kayıtlarından elde edilen bulgulara bakıldığı zaman 1. gözleminde de olduğu gibi nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarına yeterli şekilde yer vermiş olduğu gözlemlenmiştir. Müzik etkinlik formunda yer alan müzikli öykülere yer verme, ritim çalgıları ile tartım çalışmaları yapma, bedeni kullanarak tartım çalışmaları yapma, şarkıya ritim çalgıları ile eşlik edebilmeleri için çocuklara fırsatlar sunma ve etkinlikte müzik eğitimindeki yöntemlere yer verme maddelerine ise kısmen yeterli olacak şekilde yer verdiği görülmüştür. Öğretmenin ikinci gözleminde yapmış olduğu uygulamalar arasında yer alan “Çocuğun aktif katılımını sağlayıcı etkinliklere yer vermekte midir?” ile “Müzik etkinliğinde kullanılması gereken cd ve görsel materyaller kullanılmış mıdır?” sorularına yeterli şekilde yer vermiş olduğu kayıtlardan görülmüştür. Etkinlikte çocuklara öğretilmiş olan “Çikolata” şarkısına eşlik edebilmeleri için fırsatlar sunulmuş ve öğretimi destekleyici cd çalar ve gerekli görsel resimler LCD ekranda öğretmen tarafından çocuklara gösterilmiştir. Öğretmen aynı zamanda şarkı öğretimi öncesinde yapmış olduğu nefes açma çalışmasında hikaye yöntemi de kullanarak çocukların dikkatlerini çekmeyi başarmıştır.

(Ö3), (GZ3)’ün gözlemlerinden elde edilen bulgular arasında ise öğretmenin ikinci gözleminde öğretmiş olduğu “Çikolata” şarkısı tekrarı yer aldığı

gözlemlenirken çocuklara şarkıya eşlik edebilmeleri için bedenlerini ve ritim çalgılarını kullanarak tartım çalışmalarına kısmen yeterli olacak şekilde yer verdiği gözlemlenmiştir. Aynı zamanda Orff çalgıları kullanımı ve etkinlikte kullanılması gereken cd ve görsel materyallere kısmen yeterli olacak şekilde yer verdiği görülmüştür. Öğretmenin bu etkinlikte yapmış olduğu şarkı tekrarından önce nefes açma çalışmalarına yer vermediği gözlemlenmiştir.

(Ö3)'ün üç gözlemi genel olarak incelendiğinde “Yöntem” kategorisinde yeterli olduğu görülmüştür. Müzik etkinliklerinde yaptırmış olduğu uygulamaların bir çoğunun çocukların aktif katılımını sağlayıcı uygulamalar olduğu ve öğretmenin de öğrenci merkezli etkinliklere önem verdiği gözlemlenmiştir. Öğretmenin gerek etkinlik planı ve uygulamaları gerek çocuklara olan sevecen yaklaşımı gerekse sınıf içerisinde kullanmış olduğu etkili ses tonu ve yaratmış olduğu ortam ile sınıf yönetiminde başarılı olduğu gözlemlenmiştir. (Ö3)'ün aynı zamanda uyguladığı müzik etkinliklerinin üçünde de müzik eğitiminde yer alan Orff yaklaşımına yer verdiği görülmüştür. Uzmanla yapılan incelemelerde öğretmenin yapmış olduğu 2. uygulamanın 11. ve 12. sorusu ile 3. uygulamasındaki 5. sorularda çıkan görüş ayrılıklarına rağmen, öğretmenin etkinlik uygulamaları genel olarak incelendiğinde (Ö3)'ün yeterli olduğu görüşü paralellik göstermektedir. “Isınma ve şarkı söyleme” kategorisi yeterli bulunmuştur. “Yaratıcı hareket ve dans” uygulamaları ile “Ses dinleme ve ayırt etme” uygulamalarının hiç birine yer vermediği için bu kategoriler yetersiz bulunmuştur. (Ö3), “Ritim” “Müzikli oyun” ve “Materyal” kategorilerinde kısmen yeterli bulunmuştur.

Öğretmen 4 (Ö4)

Kişisel Bilgileri: 31-40 yaş arasında, konservatuvar mezunu, 9 yıldan fazla iş tecrübesine sahiptir.

(Ö4), (GZ1)'in video kayıtları izlendiğinde müzik etkinliği formunda yer alan 1. maddedeki nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarına yeterli miktarda yer verdiği görülmüştür. Öğretmen öncelikle öğreteceği “23 Nisan” şarkısı ve 23 Nisan çocuk bayramı hakkında sohbet ettikten sonra şarkı öğretimini gerçekleştirmiştir. Öğretmenin, şarkı tekrarı esnasında çocukların yaratıcı hareket ve dans edebilmeleri adına kısmen yeterli olacak şekilde sıçrama, zıplama ve atlamalarına fırsat verdiği gözlemlenmiş ve aynı esnada çocukların ritim çalışmalarına katılmalarını sağlamıştır. (Ö4)'ün etkinlik esnasında görsel materyallere yer vermediği, müzik dinlettiği esnasında ise sadece cd çalardan faydalandığı görülmüştür. Öğretmenin etkinlik esnasında müzik eğitimindeki yöntemlere yer vermediği gözlemlenmiştir.

(Ö4), (GZ2) kayıtlarında yer alan müzik etkinliği incelendiği zaman, öğretmenin ses açma çalışmalarına yer vermeden şarkı öğretimine geçtiği gözlemlenmiştir. (Ö4), yeni öğretilen şarkı hakkında konuşurken “Ayı” şarkısında yer alan ‘ayılar nasıl hayvanlardır?, ne yerler ve nerede yaşarlar?’ gibi sorular sorarak sohbet etmiştir. Hayvan taklitleri yaparak uzun-kısa yavaş-hızlı ve ince-kalın gibi ses ayırt etme çalışmaları yaptırmıştır. (Ö4), ses dinleme ve ayırt etme çalışmalarında çocuklara keşfetmeleri için yeterli zaman tanımamış, acele ile etkinliği tamamlamak istemiştir. Şarkı öğretimi için kullanılmış olan müzikli öyküler yeterli görülürken şarkıya bedeni kullanarak yapılan tartım çalışmaları kısmen yeterli olmuştur. Öğretmen, etkinlik esnasında sadece cd kullanmış ve müzik eğitimindeki yöntemlere de kısmen yer verdiği gözlemlenmiştir. (Ö4)'ün yaratıcı hareket ve drama çalışmalarına yer vermiş olduğu gözlemlenmiştir.

(Ö4), (GZ3) incelendiğinde, etkinlik başlangıcında hiçbir şekilde ses açma ve şarkı söyleme veya ses dinleme ve ses üretme çalışmalarına yer vermediği görülmüştür. İkinci etkinlikte öğretilen “Ayı” şarkısının tekrarından önce öyküyü

hatırlatarak ayının adımlarını çalıştırmıştır.. Öğretmen “Hadi çocuklar ayı şarkımıza bedenimiz ve çalgılarla da eşlik edelim ne dersiniz?” diye sormuş ve tartım çalışmalarını yaptıktan sonra çocuklara şarkıyı önce bedenleri sonra da dağıtmış olduğu ritim çalgılarıyla eşlik etmeleri için fırsatlar sunmuştur. Müzik etkinliğinde Orff çalgılarını kullandıran öğretmen çocukların şarkı söyleme esnasında aktif katılımını sağlamak amacı ile tartım çalışmalarını devam ettirdiği ve etkinliğinde müzik eğitimindeki yöntemlere yer verdiği gözlemlenmiştir. Müzik etkinliğinde kullanılması gereken materyallere bakıldığında ise öğretmenin diğer iki gözlemde de olduğu gibi sadece cd çalar kullandığı ve etkinliği destekleyici materyallerin kullanım eksikliğinden dolayı kısmen yeterli olduğu görülmüştür.

(Ö4)'ün üç gözlemi genel olarak incelendiğinde, “Isınma ve şarkı söyleme” “Yaratıcı hareket ve dans”, “Ritim” ve “Müzikli oyun” kategorilerinde yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. (Ö4)'ün “Ses dinleme ve ayırt etme” ve “Materyal” kategorisinde kısmen yeterli olduğu gözlemlenmiştir. (Ö4) etkinliklerinde görsel materyallere yer vermemiştir. (Ö4) müzik etkinliği esnasında sürekli hareket halinde olmak isteyen ve kontrolsüz hareketlerde bulunarak arkadaşlarını da rahatsız eden çocuklara agresif davranışlar sergilemiştir. Öğretmenin planlama yapmadan gerçekleştirmeye çalıştığı etkinliklerde yaşadığı sınıf yönetimi sıkıntılarını öğrenci merkezli uygulamadığından kaynaklandığı düşünülmektedir. (Ö4) “Yöntem” kategorisinde yetersiz bulunmuştur. Uzman ile yapılan 3 etkinlik uygulamalarından ilki tamamen paralellik gösterirken 2. uygulamada yer alan (11. madde) çocuğun aktif katılımını sağlayacak etkinlikler ve (12. madde) etkinlikte kullanılması gereken materyal kullanımı ile ilgili ortaya çıkan fikir ayrılıklarına rağmen (Ö4)'ün üç etkinlik geneline bakılarak “Materyal” kategorisinde kısmen yeterli olduğuna karar verilmiştir.

Öğretmen 5 (Ö5)

Kişisel Bilgileri: 22-30 yaş arası, müzik öğretmenliği mezunu, 1 yıldan az iş tecrübesi var.

(Ö5)'e müzik etkinliği uygulamalarına müzik öğretmenine öğretimde destek olabilmesi açısından sınıf öğretmeni de eşlik etmektedir. (Ö5), (GZ1)' in video kayıtlarına bakıldığı zaman öğretmenin ilk etkinliğinde çocuklara ritim çalgıları ve bedeni kullanarak tartım çalışmaları yaptırdığı gözlemlenmiştir. Öğretmenin belli başlı tartım çalışmalarını yaptırdığı etkinlikte aynı zamanda tekerlemelerle şarkılı oyunlara da yer verdiği gözlemlenmiştir. Çalıştırmış olduğu tartım kalıplarını Orff çalgıları ile de çaldırtan öğretmen uygulamalarını müzik eğitimindeki yöntemlere yer vererek yaptığı gözlemlenmiştir. Çocuklar, öğrendikleri tartım çalışmalarını öğretmenin cd çalardan çalmış olduğu şarkı üzerinde uygulamışlardır.

(Ö5), (G2)' nin kayıtlarında ilk gözlemde de olduğu gibi ses açma çalışmaları, ses dinleme ve üretme çalışmaları, ses ayırt etme çalışmaları ve müzikli öykülere yer verilmediği görülmüştür. Yıl sonu gösterisi için etkinlik hazırlayan öğretmen ikinci etkinlikte de ritim çalgıları ve Orff çalgıları ile çaldırmış olduğu tartım çalışmasının tekrarlarını yaptırmıştır. Önceden öğrenilmiş olan şarkıları tekrar ederek eşlik çalışmalarını çocukların aktif katılımlarını sağlamak amacı ile yaptırdığı gözlemlenmiştir.

(Ö5), (GZ3)' deki kayıtlar incelendiğinde, formun ilk iki maddesinde yer alan ses açma, ses dinleme ve ses üretme çalışmalarına yer vermeden şarkı öğretimine geçtiği gözlemlenmiştir. “Çocuklar bu gün yengeç şarkısını öğreneceğiz” diyen öğretmen önce çocukların yengeçler hakkında ne bildiğini anlamak amacı ile “Yengeçler nasıl hayvanlardır?, nerede yaşarlar?, neyle beslenirler?” gibi sorular sormuş ve aldığı cevaplardan sonra kendisi de anlatmıştır. Daha sonra öğrencileri iki

gruba ayıran öğretmen çocuklardan konuşmuş oldukları yengeç hareketlerini yaparak şarkının ritmine uygun şekilde hareket etmelerini istemiştir. Bu durumda öğretmen etkinlikte şarkılı oyunlara ve çocuğun aktif katılımını sağlayıcı etkinliklere kısmen yeterli olacak şekilde yer verdiği gözlemlenmiştir. Öğretmen, uygulanan etkinlik esnasında cd çalar kullanmış ve müzik eğitimindeki yöntemlere kısmen yer vermiştir. Öğretmen, etkinlik formunda yer alan diğer dokuz sorunun yer aldığı nefes açma, ses ayırt etme, tartım çalışmaları ve yaratıcı hareket ve drama ritim çalışmaları, ısınma ve hareket çalışmaları kategorilerine yer vermemiştir.

(Ö5)'in üç gözlemi genel olarak incelendiğinde öğretmenin dominant bir şekilde etkinlikleri uyguladığı görülmüştür. Uzman kişi ile yapmış olduğumuz kamera incelemesinde izlemiş olduğumuz 3 etkinlik sonunda müzik öğretmenin müzik etkinlikleri uygulamaları için hazırlıksız olduğundan dolayı sınıf öğretmenin etkinlik esnasında uygulamaları müzik öğretmeni ile birlikte yapmaya çalıştığı gözlemlenmiştir. (Ö5) gözlemlerinden elde edilen bulgulardan etkinlik uygulamaları için planlama yapmamakta olduğu ortak düşüncesine varılmıştır. “Yöntem” kategorisi yetersiz bulunmuştur. “Isınma ve şarkı söyleme”, “Yaratıcı hareket ve dans”, “Ses dinleme ve ayırt etme” ve “Müzikli oyun” kategorisinde hiç bir uygulama yapılmamıştır. Öğretmen (Ö5)'in etkinlik uygulamalarında yer vermiş olduğu ritim çalışmalarında “Ritim” kategorisinde kısmen yeterli bulunmuştur. Ö5 “Materyal” kategorisinde kısmen yeterli bulunmuştur.

Öğretmen 6 (Ö6)

Kişisel Bilgileri: 31-40 yaş arasında, müzik bölümü 4. sınıftan terk, 7-9 yıl arası iş tecrübesi.

(Ö6)'nın (GZ1)'in kayıtları incelendiğinde ders başlangıcında yapılan nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarının yeterli olduğu görülmüştür. Öğretmen bu

çalışmada çocukların nefes alırken bedenlerini birer balon gibi şişirmelerini ve nefes verirken balonların yavaşça sönmeleri gerektiğini belirtmiş ve uygulamayı beş kere tekrarlamıştır. Bu çalışmayı yaptırdığı esnada çocukların balon gibi şişip sönerken yaptığı hareketleri serbestçe yapabilmelerine olanak sunarak formda yer alan yaratıcı hareket çalışmalarına yeterli şekilde yer vermiştir. Etkinlik formunda yer alan ses dinleme ve ayırt etme, ses ayırt etme, müzikli öykülere yer verme, ritim çalgıları ile tartım çalışmaları yapma ve dolayısı ile ritim çalgılarına eşlik edebilmeleri için çocuklara fırsatlar sunma maddelerine yer vermediği görülmüştür. Aynı etkinlikte Orff çalgıları kullanılmadığı gözlemlenmiş fakat öğretmenin öğretmiş olduğu “Nasrettin hoca” şarkısında cd çalar kullanmış ve müzik eğitimindeki yöntemlere kısmen yeterli olacak şekilde yer vermiş olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmenin, müzik uygulamaları formunda on birinci maddede yer alan “çocuğun aktif katılımını sağlayıcı etkinlikler yapılmış mıdır?” maddesine yeterli şekilde yer verdiği görülmüştür.

(Ö6), (GZ2)’ de ise formdaki birinci maddede yer alan “Müzik etkinliğinde nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarına yer verilmekte midir?” maddesine ses ve nefes çalışması olarak balon çalışması yaptırmış olduğu için yeterli bulunmuştur. Öğretmenin bu etkinlikte “Şekil avcıları” şarkısını öğretmiş olduğu gözlemlenmiş ve etkinlik esnasında yaratıcı hareket, ses ayırt etme çalışmaları, müzikli öyküler ve şarkılı oyunlara kısmen yer verdiği görülmüştür. Buna ek olarak, çocuklara şarkı eşliği esnasında kullandıkları beden perküsyonu için tartım kalıplarını öğretmiştir. Öğretmen ikinci gözlemde cd çalar ve müzik eğitimindeki yöntemlere kısmen yer vermiştir. (Ö6)’nın ikinci etkinliğinde öğretmiş olduğu bu şarkı ile çocukların aktif katılımını sağlayıcı etkinlikleri yeterli şekilde yaptığı görülmüştür.

(Ö6)'nın (GZ3) kayıtlarına bakıldığında müzik etkinliğinde nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarına, Orff çalgılarının şarkı eşliğinde kullanılmasına ve çocukların aktif katılımını sağlayıcı etkinliklerinin uygulanması sorularına yeterli miktarda yer verdiği gözlemlenmiştir. Bir önceki etkinlikte öğretmiş olduğu “Şekil avcuları” şarkısını bu etkinlikte tekrar ettiren öğretmen çocuklara daha önceden tanıtmış olduğu şekilleri halı üzerinde göstermelerini istemiştir. Öğretmenin bu etkinlikte yaratıcı hareket, uzun-kısa, hızlı- yavaş ve kalın- ince ses ayırt etme çalışmalarına, müzikli öykülere, ritim çalgıları ile şarkıya eşlik edebilme çalışmalarına ve bedeni kullanarak tartım çalışmaları yapabilme sorularına da kısmen yer verdiği görülmüştür. Öğretmen, müzik etkinlik formunun 2. ve 9. maddelerinde yer alan müzik etkinliğinde ses dinleme, ses ayırt etme ve ses üretme çalışmaları ile şarkılı oyunlara yer vermediğinden dolayı uygulamadaki bu kısımların yeterli olmadığı gözlemlenmiştir. Uzmanla incelenen 3 müzik etkinliğinin 3 kategorisinde de görüşler paralellik göstermektedir.

(Ö6)'nın 3 gözlemi genel olarak incelendiğinde “Isınma ve şarkı söyleme”, “Yaratıcı hareket ve dans” ve “Yöntem” kategorilerinde yeterli bulunduğu görülmüştür. “Ses dinleme ve ayırt etme”, “Ritim” “Materyal” ve “Müzikli oyun” kategorisinde kısmen yeterli olduğu sonucuna varılmıştır.

Öğretmen 7 (Ö7)

Kişisel Bilgiler: 31-40 yaş arası, konservatuar mezunu, 9 yıldan fazla iş tecrübesi var.

(Ö7), (GZ1)'in müzik etkinliği uygulamasına bakıldığında öğretmenin etkinlik başında öncelikle madde birde bahsi geçen nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarına yeterli şekilde yer verdiği görülmüştür. Öğretmen “Gök kuşağı” şarkı öğretimine geçmeden yaratıcı hareket ve dans etkinliklerine yer verebilmek adına

öncelikle cd çalardan çocuklara dinlettiği şarkı eşliğinde sebestçe hareket etmeleri için fırsatlar sunan öğretmen daha sonra önceden çocuklarla hazırlamış olduğu gök kuşağı renklerindeki çarşafı açmış ve kendinin vermiş olduğu yönergeler ile hareketler yaptırmış ve şarkı sözlerini öğretmiştir. Öğretmen aynı etkinlikte çocuklara ritim çalgıları ile tartım çalışmaları, şarkılara çalgılarla eşlik etme fırsatları sunma, şarkılı oyunlara, etkinlikte Orff çalgıları kullanımına kısmen yeterli olacak şekilde yer verdiği görülmüştür. (Ö7), Orff çalgılarını öğrencilerin hepsine birden uygulatamamıştır. Orff çalgısı çalamayan çocuklar etkinlikten sıkılmış ve sınıfta dolaşmaya başlamıştır. Şarkı öğretimini kendi diz üstü bilgisayarı ve hoparlöründen yaptıran öğretmen, öğretimi çocuklarla önceden yapmış olduğu görsel materyallerle de yeterli şekilde desteklemiştir. Uygulanan etkinliklere müzik eğitimindeki yöntemlere ve çocukların aktif katılımını sağlayıcı etkinliklere kısmen yer verdiği gözlemlenmiştir. Formda yer alan ses dinleme, ses ayırt etme ve ses üretme, ses ayırt etme çalışmalarına, bedeni kullanarak tartım çalışmalarına yeterli miktarda yer vermediği görülmüştür.

(Ö7), (GZ2) gözleminde “Hadi çocuklar balon şişirelim” diyerek nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarına yer verdiği görülmüştür. İkinci etkinlikte etkinlik formunda yer alan ses dinleme, ses ayırt etme ve ses üretme çalışmaları, yaratıcı hareket ve dans çalışmaları, müzikli öykülere ve şarkılı oyunlara yeterli şekilde yer vermediği gözlemlenmiştir. Öğretmen şarkıya bedeni kullanarak, ritim çalgıları ile ve Orff çalgıları ile eşlik edebilmelerine fırsatlar sunma sorularına ise kısmen yeterli olacak şekilde yer verdiği anlaşılmıştır.

(Ö7), (GZ3)’e bakıldığında öğretmenin bu etkinliğine de nefes açma çalışmalarına yeterli şekilde başladığı görülmüştür. (Ö7)’nin Etkinlik formunun 5. maddesi “Müzikli öyküler”, 6. maddesi “Ritim çalgıları” ve 7. maddesi “Bedeni

kullanılarak tartım alışmaları”na yer verme ile 9. maddesi olan “Şarkılı oyunlar”a kısmen yeterli olacak şekilde yer verdiği gözlemlenmiştir. İzlenen kamera görüntülerinden etkinlikte kullanılan ritim çalgılarının tümü her bir çocuğa birer tane olacak şekilde trampetlerden oluşmakta olduğu görülmüştür. Öğretmen, “Çocuğun aktif katılımını sağlayıcı etkinlikler yapılmakta mıdır?” ve “Müzik etkinliğinde Orff çalgıları kullanılmakta mıdır?” maddelerine de kısmen yer vermiştir. Kullanılması gereken cd ve görsel materyaller ve uygulanan etkinlikte müzik eğitimindeki yöntemlere kısmen yer vermiş olduğu görülmüştür. Bu etkinlikte öğretmenin ses dinleme, ayırtetme, ve ses üretme, yaratıcı hareket çalışmalarına ve müzikli öyküler maddelerine yeterli olacak şekilde yer vermediği görülmüştür.

(Ö7)’nin üç gözlemi genel olarak incelendiğinde “Isınma ve şarkı söyleme” kategorisi yeterli, “Materyal” kategorisi yeterli, “Yaratıcı hareket ve dans”, “Yöntem”, “Ses dinleme ve ayırt etme”, “Ritim” ve “Müzikli oyun” kategorisinde kısmen yeterli olduğu sonucuna varılmıştır.

Öğretmen 8 (Ö8)

Kişisel Bilgiler: 22-30 yaş arasında, okul öncesi mezunu, 1-3 yıl arası iş tecrübesi var.

(Ö8)’in (GZ1) etkinlik gözlemindeki kayıtları incelendiğinde uygulama maddeleri arasında yer alan nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarına “Hadi çocuklar şimdi bir ormana gidiyoruz ve oradaki çiçekleri kokluyoruz” diyerek nefes açma çalışması yaptırmaya çalıştığı gözlemlenmiştir. Yaptırması olduğu çalışma doğru bir şekilde yaptırılmamıştır. Etkinlikte formunun ikinci sorusunda yer alan ses dinleme, ses ayırt etme ve ses üretme çalışmalarına yer vermediği gözlemlenmiştir. Öğretmenin aynı zamanda etkinliğinde yaratıcı hareket ve dans çalışmaları ve müzikli oyunlara yer vermediği kayıtlardan görülmüştür. (Ö8)’in ritim çalgıları ile

tartım çalışmaları yaptırdığı ve Orff algılarına yer verdiği gözlemlenmiştir. Bu çalışmada algıları bilinçsiz bir biçimde kullandırmıştır. Müzik etkinliği formunda 4. soru olarak yer alan uzun- kısa, hızlı-yavaş ve ince- kalın ve bedeni kullanarak tartım çalışmalarına yer vermediği gibi etkinlik uygulamasında da müzik eğitimindeki yeni yöntemlere yer vermediği gözlemlenmiştir.

Öğretmenin ikinci gözleminden ise (Ö8) (G2), şarkı öğretimine hazılık yapmadan başlamış olması dikkatleri çekmiştir. Dolayısı ile öğretmenin etkinlik başlangıcında yer alması gereken ses açma, ses dinleme, ses ayırt etme ve ses üretme çalışmalarına yer vermediği video kayıtlarından da görülmüştür. Etkinlik formunun üçüncü sorusunda yer alan yaratıcı hareket ve dans çalışmalarına kısmen yer verdiği gözlemlenmiştir. şarkı öğretimini cd eşliğinde yapan öğretmen, anlatımı destekleyici görsel materyallere yer vermemiştir. Dolayısı ile gözlem esnasında formda da bahsedildiği üzere kullanılması gereken cd ve görsel materyallerin kullanımını da kısmen yeterli olmuştur. İkinci etkinlik uygulamasında öğretmenin şarkı öğrimi esnasında çocukların dikkatlerini çekmek amacıyla nüans (dinamik) alışmalarını, kendi sesini de kuvvetlendirerek “hadi şimdi daha kuvvetli” hemen ardından da “şimdi ise hafif” diyerek sesini hafiflettiği gözlemlenmiştir. Öğretmenin bu etkinlikte tartım çalışması ve ritim çalgısına kısmen yer verirken, müzik eğitimindeki yeni yöntemleri kullanmadığı gözlemlenmiştir.

(Ö8), (GZ3)' ün kayıtları incelendiğinde ise öğretmenin bir önceki etkinlik uygulamasında çocuklara öğretmiş olduğu şarkı tekrarından önce çocuklara belli başlı esneme hareketleri ile nefes açma çalışmalarını kısmen yeterli olacak şekilde yaptırdığı gözlemlenmiştir. Hemen ardından çocuklara öğrenmiş oldukları şarkıyı söylemiş ve dinleterek hatırlamalarına yardımcı olmuştur. Öğretmenin, şarkıyı telefonunu bağlamış olduğu hoparlörden dinlettiği görülmüştür. “Çocuklar arı ile fil

şarkımızı tekrar etmek ister misiniz?” diye sorup şarkı tekrarını yapan öğretmen hemen ardından çocuklara ritim çalgıları ile eşlik edebilecekleri tartımı öğretmiştir. Böylelikle gözlem formunda yer alan 8. maddedeki “Şarkılara ritim çalgıları ile eşlik edebilmeleri için fırsatlar sunulmakta mıdır?” maddesine kısmen yer verdiği gözlemlenmiştir. Aynı etkinliğin devamında öğretmenin şarkı eşliği esnasında çocukların aktif katılmaları ve şarkıya ritim çalgıları ile eşlik edebilmeleri için eşit fırsatlar sunup yeterli sayıda çalgı verdiği ve eşlik edebilmelerine olanak sağladığı gözlemlenmiştir. Bu durumda öğretmen gözlem formunda yer alan sekizinci madde “Şarkılara ritim çalgıları ile eşlik edebilmeleri için çocuklara fırsatlar sunulmakta mıdır?” maddesine yer verdiği gözlemlenmiştir. Buna rağmen öğretmenin üçüncü etkinliğinde gözlem formunda yer alamakta olan ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci soruların olduğu ısınma ve hareket çalışmaları kategorisine yer vermediği gözlemlenmiştir. Etkinlik formunun 12. sorusunda yer alan materyal kullanımına 3 etkinliğinde de yer vermediği gözlemlenmiştir. Ö8’in uyguladığı 3 etkinlikte de müzik etkinliğinde yer almakta olan yöntemlere yer vermediği görülmüştür.

(Ö8)’ in uyguladığı 3 etkinlik, alan uzmanı ile incelenmiş ve her müzik etkinliği için görüşler ortaya konarak paralellik göstermeyen sorular belirlenmiştir. (Ö8)’in (GZ1) kamera kayıtları incelendiği zaman hareket ve ritim çalışmaları konusunda yer alan müzikli oyunlar ve ritim çalışmalarına yer verilmekte midir? sorularında görüş ayrılıkları olduğu belirlenmiştir. (Ö8), (GZ2)’ de sadece ritim çalışmalarında görünen fikir ayrılığı ile 3. gözleminde ise Orff çalgıları kullanımıyla ilgili görüş ayrılığı ile karşılaşmıştır.

(Ö8)’in üç gözlemi genel olarak incelendiğinde “Materyal” kategorisi yeterli, “Isınma ve şarkı söyleme” kategorisi kısmen yeterli, “Yöntem” kategorisi kısmen yeterli, “Ritim” kategorisinin kısmen yeterli kısmen yeterli olduğu sonucuna

varılmıştır. “Ses dinleme ve ayırt etme” “Yaratıcı hareket ve dans” ve “Müzikli oyun” kategorilerinde hiç bir etkinlik yapılmamıştır.

Öğretmen 9 (Ö9)

Kişisel Bilgiler: 22-30 yaş arası, okul öncesi mezunu, 1-3 yıllık iş tecrübesi var.

(Ö9)’un ilk gözlemi (Ö9, GZ1) incelendiğinde etkinlikte yaratıcı hareket çalışmalarına, müzikli öykülere, ritim çalgıları ve bedeni kullanarak tartım çalışmalarına ve şarkılı oyunlara kısmen yeterli olacak şekilde yer verildiği görülürken nefes açma ve şarkı söyleme çalışmalarına yeterli miktarda yer verildiği görülmüştür. Uygulanmış olan etkinlikte uzun- kısa, hızlı-yavaş, ince-kalın gibi etkinliklere yeterli miktarda yer verilmemiştir. Öğretmen bu etkinlikte önceden öğrenilmiş olan şarkılara Orff çalgıları ile eşlik yaptırmış ve çocukların aktif katılımını sağlayacak tartım çalışmalarına kısmen yeterli olacak şekilde yer vermiştir. Etkinlikte görsel materyal olarak LCD ekran kullanan öğretmen, çalgı tanıtımlarında olduğu belgesel izletmiş ve uygulamasında müzik eğitimindeki yöntemlere kısmen yer vermiştir.

(Ö9), (GZ2) etkinlik gözlemleri incelendiğinde nefes açma çalışmaları kısmen yeterli görülürken ses dinleme, ses ayırt etme ve ses üretme çalışmaları ile etkinlikte yapılması gereken uzun-kısa, hızlı-yavaş ve ince-kalın gibi ses ayırt etme çalışmalarına yeterli miktarda yer verilmediği görülmüştür. Bununla beraber aynı etkinlikte uygulanmış olan müzikli öykülere yer verme, ritim çalgıları ve bedeni kullanarak yapılan tartım çalışmaları ile çocuklara bu tartımları çalmaları için fırsatlar sunma soruları kısmen yeterli görülmüştür. Öğretmenin uyguladığı etkinlikte şarkılı oyunların uygulanması ile etkinlikteki Orff çalgılarının kullanımı yeterli şekilde olduğu gözlemlenmiştir.

(Ö9), (GZ3)' den olan kayıtları incelendiğinde ise yapmış olduğu uygulamadaki nefes açma ve şarkı söyleme çalışmaları ile ses dinleme, ses ayırt etme ve ses üretme çalışmalarının ve müzikli öykülerle şarkılı oyunların yetersiz olduğu görülmüştür. Öğretmenin önceden öğrenilmiş şarkılara yaptırmış olduğu Orff çalgıları kullanımı ile yapılan tartım çalışmaları çocukların kısmen aktif katılımını sağlamıştır. Son olarak etkinliğinde uygulanan müzik eğitimindeki yöntemlere ve materyal kullanımına kısmen yeterli olacak şekilde yer verdiği gözlemlenmiştir.

Alan uzmanı ve araştırmacı, (Ö9)'un gerçekleştirmiş olduğu etkinliklerin üçünü de incelemiş ve müzik etkinliği gözlem formunda yer alan sorulardan oluşturulmuş kategoriler göz önünde bulundurularak öğretmenin “Ritim” kategorisi kısmen yeterli, “Yaratıcı hareket ve dans” kategorisi kısmen yeterli, “Materyal” kategorisi kısmen yeterli, “Isınma ve şarkı söyleme” yeterli, “Ses dinleme ve ayırt etme” kategorisi kısmen yeterli, “Müzikli oyun” kategorisi yetersiz ve “Yöntem” kategorisinin kısmen yeterli olduğu gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda alan uzmanı ve araştırmacının görüşleri paralellik göstermektedir.

4.2 2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın 2. alt problemi olan “Okul öncesi eğitim kurumlarındaki müzik sınıfları ve veya merkezlerinin donanımları nasıldır? sorusuna ilişkin bulgular yarı yapılandırılmış görüşme sorularıyla elde edilmiştir. Görüşmede özel okulöncesi kurumlarında eğitim veren eğitimcilere, müzik etkinliği hazırlama ve uygulama süreçleri ile bilgi ve donanımlarının belirlenmesi amacı ile etkinliğin nasıl ve nerede gerçekleştirildiği, kaç kişilik gruplarla yapıldığı, hangi etkinliklere yer verildiği, etkinliğin nasıl planlandığı, uygulamaların süre ve sıklığının ne olduğu, hangi yöntemlere yer verildiği, hangi materyalleri kullanacaklarına ve kullanma sebebine nasıl karar verildiği ile müzik etkinlik uygulamaları yerini nasıl ve neye göre

seçtikleri gibi açık uçlu sorular sorulmuştur. Bu bağlamda, müzik etkinliği uygulamaları yapan eğitimcilerin etkinlik planlama ve uygulama süreçlerinde yaşadıkları güçlüklerin belirlenmesi ile ilgili sorular sorulmuştur.

Katılımcıların görüşleri, gizlilik esasına dayanılarak, isimleri verilmeden kodlanmıştır. Buna göre katılımcılar için ‘‘öğretmen-görüşme’’ ifadesi açısından öğretmen için (Ö) gözlem için ise (GR) olarak kodlanmış ve her katılımcıya kodunun yanına numara verilmiştir. Örnek; (Ö1), (GR1)

Öğretmenlerin mekan, donanım, sınıf düzeni, etkinliğe ayrılan zaman ve öğrenci profili etmenlerini göz önünde bulundurarak müzik etkinliklerini planladıkları görülmüştür. Ayrıca söz konusu yukarıda sıralanan etmenlere ilişkin çeşitli sorunlarla karşılaştıkları belirlenmiştir.

Tablo 1. Müzik Etkinliğini Etkileyen Etmenler

Alt tema		N	
Mekân	İç Mekân	9	
	Dış Mekân	5	
Donanım	Araç-Gereç	Enstrüman	9
		Cd Çalar	8
		Hoparlör	8
		LCD Ekran	3
		Masa-Sandalye	1
		Tablet	1
		Telefon	1
	Materyal	Artık Materyal	6
		Kitap	3
		Görsel Materyal	2
		Resim-Boya	1
		Minder	1
		Kumaş	1
		Kurdele	1
Sınıf Düzeni	Kişi Sayısı	10	3
		12	2
		15	4
	Oturma düzeni	Daire	2
		U Şekli	2
		Yerde	1
		Minderde	1
		Masada	3
Etkinliğe Ayrılan Zaman	Sıklık	Haftada Bir	4
		Haftada İki	4
		Haftada Üç	1
	Süre	30 Dk.	4
		40 Dk.	3
		60 Dk.	2
Öğrenci Profili	Yaş Grubu	3-4 Yaş	5
		4-5 Yaş	4

Yarı yapılandırılmış görüşme soruları sorularak elde edilen verilere uygulanan içerik analizi sonucunda etkinliği etkileyen etmenler ve etkinliğin yapılma şekli olmak üzere iki tema ortaya çıkmıştır. Katılımcılara sorulan sorular doğrultusunda alınan yanıtlardan tema, ve alt temalar belirlenerek Tablo 1’de gösterilmiştir. Söz konusu tabloda bulunan alt temalar frekanslarına göre en çoktan

en aza doğru sıralanmıştır. Öğretmenlerin etkinlik hazırlama ve uygulama süreçleri, bilgi ve donanımlarının belirlenmesine ilişkin tema ve alt temalar gösterilmiştir.

Tablo 1 etkinliği etkileyen etmenler temasına bakıldığı zaman mekan alt temasında iç mekan ve dış mekan olmak üzere iki başlık ortaya çıkmıştır. İç mekan ile ilgili olarak (Ö3) müzik etkinlikleri için “Sınıfımızda gerçekleştiriyoruz”, (Ö4) “Çoğu zaman sınıf içi etkinlikler iç mekanlarda sınıf içerisinde oluyor” görüşlerini belirtmişlerdir. (Ö5) ise “... normal sınıflarda gerçekleştiriyoruz” görüşünü belirtmiştir.

Müzik etkinliği uygulaması yapan eğitimcilerin etkinlik esnasında karşılaştıkları sorunların belirlenmesi amacı ile toplam sekiz yarı yapılandırılmış soru sorulmuştur (EK3). Eğitimcilerin müzik öğretimini gerçekleştirebilmek amacı ile etkinlik planı yapıp yapmadıklarını, plan yaparken neleri göz önünde bulundurdukları, etkinliklerini nerede gerçekleştirdiklerini, öğretim planında hangi etkinliklere yer verdikleri, etkinlikte hangi öğretim yöntemlerine yer verdikleri, neden bu yöntemlere yer verdikleri, etkinlik uygulamalarını ne kadar süre ve sıklıkta yaptıklarını, uygulamalar esnasında hangi materyallere yer verdikleri ve hangi materyalleri kullanacaklarına nasıl karar verdiklerinin cevapları doğrultusunda öğretmenlerin donanımlarının belirlenmesi konularla ilgili sorulardan oluşmaktadır.

Öğretmenlere sorulan hangi materyalleri kullanıyorsunuz sorusunda donanım alt temasında “ Araç-Gereç” ve “Materyal” başlıkları ortaya çıkmıştır. Bir öğretmen “Kendi yaptığımız müzik aletlerini kullanıyoruz”, (Ö7) “Çalgılar, cd çalar, kurdeleler, fular ve orff aletleri kullanıyorum” görüşünü belirtmiştir.

Öğretmenlere sınıfın sayısı ve oturma düzeni ile ilgili görüşleri sorulmuş ve sınıf düzeni alt temasında kişi sayısı ve oturma düzeni alt temaları olarak 2 başlık altında ele alınmıştır. (Ö1) kodlu öğretmen “Benim sınıfım 15 kişiliktir..., halka

şeklinde müzik etkinliklerimi yapıyorum”, (Ö2) “Sınıfım 8 kişilik ve öğrencilerimi daire şeklinde oturtup müzik etkinliğimizi gerçekleştiriyoruz” görüşlerini belirtmişlerdir.

Etkinliğe ayrılan zaman alt temasına bakıldığı zaman sıklık ve süre başlıkları ortaya çıkmıştır. (Ö3) “Müzik etkinliğim yarım saat sürer, ilk 10 dakikasında ısınma etkinlikleri, son 20 dakikasında ise öğretimi gerçekleştiririm” görüşünü belirtmiştir. Aynı öğretmen “Müzik derslerini haftada 1 kez yaparım” görüşünü belirtmiştir.

Öğrenci profili alt teması yaş grubu başlığında ele alınmıştır. (Ö5)“ 4-5 yaş grubu ile müzik derslerini yapıyorum”, “Ben 3 yaşa girmiyorum, müzik derslerini 4 yaş grubu ile yapıyorum” görüşünü belirtmiştir. (Ö9) “4 yaş grubuna giriyorum” görüşünü belirtirken (Ö4) “2-3 yaş grubuyla çalışıyorum” görüşünü belirtmiştir.

Tablo 2. Müzik Etkinliğinin Yapılma Şekli

Alt Tema		N	
Yöntem	Orff Yöntemi	7	
Etkinlikler	Ritim Çalışmaları	Beden Perküsyonu	4
		Bardakla Ritim Çalışması	1
		Çalgı(Enstrüman) Çalışmaları	1
		Orff Eşlik	1
		Şarkı Söyleme	Şarkılı Oyunlar
	Şarkı Etkinlikleri	Tekerleme	1
		Çember Oyunları	2
		Yaratıcı Drama (Canlandırma)	4
		Parmak Oyunları	1
		Rahatlama	1
Hazırlık Etkinlikleri	Isınma	1	
	Nefes Açma	3	
	Hikâye	2	
	Taklit	1	
	Yaratıcı Hareket	1	
	Yaratıcı Dans	4	
	Ses Dinleme	2	
Ses Ayırt Etme	1		

Tablo 2 etkinliğin yapılma şekli temasının alt temaları; yöntem ve etkinlikler olarak belirlenmiştir. Yöntem alt teması Orff olarak belirtilmiştir (n=7). 9 öğretmenden 7'si Orff yöntemini belirtirken, diğer 2 öğretmen yöntem kullanmadığını belirtmiştir. Etkinlikler alt teması ise ritim çalışmaları, şarkı söyleme etkinlikleri ve hazırlık etkinlikleri olarak 3 başlık altında toplanmıştır. Bu alt temaya göre (Orff yaklaşımı) katılımcılar tarafından vurgulanan bazı görüşler şöyledir; (Ö1) “Orff çalışması yapıyoruz, ritimler ile birlikte hem oyun oynuyor hemde dans ediyoruz” (Ö7) “Orff kullanıyorum yani orff ile ilgili belli bir süre eğitim aldığım için bu yöntemi kullanıyorum” diye görüş belirtmiştir. (Ö6) ise “Orff etkinliklerimde orff yöntemini kullanırım” Yöntem kullanmayan 2 öğretmenin biri (Ö8) ise “Açıkçası bilgim yok, yöntemleri net bilmiyorum” diye görüş belirtirken (Ö2) ise “Öğretim yöntemi kullanmıyorum” diye görüş belirtmiştir. Etkinlikler alt temasında ritim çalışmaları için katılımcılar tarafından belirtilen bazı görüşler şunlardır; (Ö4) “Ritime çok önem veririm gerek çalgılarla gerek bardaklarla gerekse beden perküsyonuyla ritim çalışmaları yaptırırım.”, (Ö8) “Daha çok atık malzemelerden hazırladığımız enstrumanlarla ritim tutarız” diye görüş belirtirken (Ö1) “Ritim çalışmaları yaptırırım, ritimle müziği daha sevimli hale getiriyor hemde çocuğun eğlenmesini sağlıyoruz” diye görüş belirtmiştir. (Ö3) ise “Orff enstrumanları ile ritim çalışmaları yaptırırım” diye görüş belirtmiştir.

Şarkı söyleme etkinlikleri başlığı için belirtilen bazı görüşler şöyledir; (Ö8) “Şarkı söyleme etkinliğinde şarkılı oyunlara yer veririm.”, (Ö4) “Yaratıcı dramayı çok kullanırım” diye görüş belirtirken (Ö3) “Çember oyunlarını sıklıkla kullanırım”, (Ö7) “Ders sonlarında rahatlama etkinlikleri kullanırım” diye görüş belirtmiştir. (Ö2) ise “Etkinlikler arasında parmak oyunları ve tekerlemeler kullanırım” görüşünü belirtmiştir. Hazırlık etkinlikleri başlığı için belirtilen bazı görüşler şunlardır; (Ö3)

“Isınma egzersizlerine ve hikaye anlatımına sıklıkla yer veririm” (Ö6) “Şarkı öğretim öncesinde nefes çalışmalarımız oluyor” diye görüş belirtmiştir. (Ö5) ise “ Ses dinleme ve ses ayırt etme çalışmalarına yer veririm”, (Ö7) “Etkinliklerimde çocukların taklit becerilerini geliştirmelerine önem veririm” demiştir. (Ö9) “ Etkinliklerimde yaratıcı hareket ve dansa yer veririm.” diye belirtmiştir.

“Müzik öğretiminde hangi etkinliklere yer veriyorsunuz?” sorusundan alınan cevaplar doğrultusunda gözlemlerden de görüldüğü üzere genel olarak öğretmenlerin müzik etkinliklerinin hangileri olduğunu unutmuş oldukları anlaşılmıştır. “Çalışmalarınız sırasında hangi müzik materyallerine yer verirsiniz?” sorusundan alınan cevaplar doğrultusunda daha çok ritim ve Orff çalgılarına yer verdikleri anlaşılmıştır. “Hangi materyalleri kullanacağımıza nasıl karar verirsiniz?” sorusu doğrultusunda çıkan cevaplardan ise öğretmenlerin çocukların kolaylıkla ve eğlenerek çalıp şarkılara eşlik edebilecekleri çalgıları seçmeye çalıştıkları anlaşılmıştır.

Öğretmenlerin çoğunlukla gerek etkinlik için olsun gerekse sınıf donanımı için görsel materyalleri kullanmadıkları gözlemlenmiştir. Sorulan aynı soru doğrultusunda alınan bazı cevaplardan ise kurumlarda var olan sınıf ve materyal eksiklerinin giderilmemesi öğretimde ve öğretmen motivasyonunda sıkıntı yarattığı gözlemlenmiştir. Yapılan uygulamanın süresi ve sıklığı sorulduğunda, uygulama süresinin yeterli olduğu düşünülürken sıklığının kavrama, hatırlama ve uygulanabilirliği açısından artırılması gerektiği görüşleri ortaya konmuştur.

4.3 3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın 3. alt problem olan “Öğretmenlerin, mesleki deneyim ve mezun oldukları program türüne göre müzik eğitimi uygulamalarında bir farklılık var mıdır? sorusuna ilişkin bulgular “Kişisel Bilgi Formu” kullanılarak elde

edilmiştir. Araştırmada ilk olarak katılımcı olarak yer alan öğretmenlerin yaş, eğitim durumu, mezun oldukları program, çalışmakta oldukları kurum, kaç yıldır öğretmenlik yaptıkları, mesleğe başladıktan sonra hizmet içi eğitim alıp almadıkları ve etkinlik esnasında yapılan uygulamaların yeterli olup olmadığı belirlemeye çalışılmıştır. Bu gruptaki veriler nicel yolla analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Frekans Dağılımları

Nitelikler		Öğretmen	Frekans (N)
Araştırmaya Katılan Öğretmen Sayısı			9
Araştırmaya Katılan öğretmenlerin Yaşı	22-30	Ö1-Ö2-Ö5-Ö8-Ö9	5
	31-40	Ö3-Ö4-Ö6-Ö7	4
Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Durumu	Düz Lise	Ö6	1
	Yüksek Okul	Ö3	1
	Lisans	Ö1-Ö2-Ö4-Ö5-Ö7-Ö8-Ö9	7
Mezun Olunan Program	Müzik Öğretmenliği	Ö5	1
	Okul Öncesi Öğretmenliği	Ö1-Ö2-Ö8-Ö9	4
	Çocuk Gelişimi, Sosyal Hizmetler	Ö3	1
	Konservatuar	Ö4-Ö7	2
	Düz Lise(Üniversite Terk)	Ö6	1
	Mesleki Deneyim	1 Yıldan az	Ö5
	1-3 Yıl	Ö8-Ö9-Ö2	3
	4-6 Yıl	Ö1	1
	7-9 Yıl	Ö6	1
	9 Yıldan Fazla	Ö3-Ö4-Ö7	3
Hizmet İçi Eğitim	Evet	Ö3-Ö4-Ö5-Ö7-Ö8-Ö9	6
	Hayır	Ö1-Ö2-Ö6	3
Toplam			

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya 9 Özel Okul Öncesi kurumundan 9 öğretmenin katıldığı görülmektedir. Genel toplamdaki 9 öğretmenin yaş durumuna bakıldığında, 5 öğretmenin 22-30 yaş aralığında, 4 öğretmenin ise 31-40 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin eğitim durumlarına bakıldığında, 1 öğretmenin düz lise, 1 öğretmenin yüksek okul ve 7 öğretmenin lisans mezunu olduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin eğitim durumlarına bakıldığı zaman 4 öğretmenin okul öncesi öğretmenliği, 2 öğretmenin konservatuar, 1 öğretmenin müzik öğretmenliği, 1 öğretmenin çocuk gelişimi, 1 öğretmenin sosyal hizmetler ve 1 öğretmenin ise düz lise mezunu olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin meslekteki deneyimleri incelendiğinde, 1 yıldan az öğretmenlik yapanların bir kişi, 1-3 yıl arası öğretmenlik yapanların 3 kişi, 4-6 yıl arası öğretmenlik yapanların 1 kişi, 7-9 yıl arası öğretmenlik yapanların 1 kişi ve 9 yıl ve üzeri öğretmenlik yapanların ise 3 kişi olduğu ortaya çıkmıştır. Hizmet içi eğitim alan öğretmenler 6 iken, hizmet içi eğitim almayan öğretmenler 3 kişidir.

Kişisel bilgi formundan elde edilen bulgulara bakıldığında, özel okul öncesi eğitim kurumlarda müzik eğitimi veren öğretmenlerin birçoğunun lisans eğitimi aldığını ve yarıdan fazlasının hizmet içi eğitimlere katıldığı görülmektedir. Yaşlarının 22 ile 30 yaş arası değişen öğretmenlerin çoğunluğunu okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır.

(Ö1), (Ö2), (Ö8) ve (Ö9) kodlu öğretmenler okul öncesi öğretmenliği mezunudur. Bu öğretmenlerin müzik etkinlikleri uygulamalarına bakıldığında, müzik etkinliği uygulamalarında gerekli olan ses dinleme ve ayırt etme çalışmalarına (Ö9) kodlu öğretmen dışında yer vermedikleri ve yetersiz buldukları görülmüştür. (Ö9) kodlu öğretmen ise uygulamalarında ses dinleme ve ayırt etme çalışmalarına yer vermiş fakat kısmen yeterli bulunmuştur. Müzikli oyun ve yaratıcı hareket ve dans

uygulamaları için de bu durum geçerlidir. Okul öncesi öğretmenleri, bu uygulamaları etkinliklerinde kullanmayı yetersiz bulunmuş ve kullanan (Ö9) kodlu öğretmen de kısmen yeterli bulunmuştur. Okul öncesi öğretmenleri ses dinleme ve ayırt etme, yaratıcı hareket ve dans ve müzikli oyun kategorisindeki uygulamaları etkinliklerinde yapmayı tercih etmemektedirler. Bu durum öğretmenlerin bu uygulamalar hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadıklarını ve nasıl uygulamaları gerektiğini bilmediklerini akla getirmektedir.

Mezun olunan programa bakıldığı zaman, müzik öğretmenliği ve konservatuar mezunu toplam 3 öğretmenin olduğu görülmüştür. (Ö4), (Ö7) kodlu öğretmenler konservatuar mezunu, (Ö5) kodlu öğretmen ise müzik öğretmenliği mezunudur. Bu öğretmenler müzik alanından mezun öğretmenlerdir. (Ö4) kodlu öğretmen ısınma ve şarkı söyleme, yaratıcı hareket ve ritim kategorisinde yeterli, müzikli oyun kategorisinde yetersiz ve diğer bütün kategorilerde kısmen yeterli bulunmuştur. (Ö7) kodlu öğretmen sadece ısınma ve şarkı söyleme ve materyal kategorisinde yeterli bulunmuş diğer bütün kategorilerde kısmen yeterli bulunmuştur. Müzik öğretmeni olan (Ö5) kodlu öğretmen ise hiç bir kategoride yeterli bulunmamıştır. Müzik etkinliği uygulamalarında ısınma ve şarkı söyleme, ses dinleme ve ayırt etme, yaratıcı hareket ve dans ve müzikli oyun uygulamalarına hiç yer vermemiştir. Aynı öğretmen ritim ve materyal kategorisinde kısmen yeterli bulunmuştur. (Ö6) kodlu lise mezunu öğretmen ise, ısınma ve şarkı söyleme ve yöntem kategorilerinde yeterli bulunmuş, diğer tüm kategorilerde kısmen yeterli bulunmuştur.

Yukarıdaki bulgular ışığında, ses dinleme ve ayırt etme çalışmaları kategorisinde hiç bir öğretmenin yeterli olmadığı görülmüştür. Ses dinleme ve ayırt etme, yaratıcı hareket ve dans ve müzikli oyun uygulamaları, (Ö9) kodlu öğretmen

dışında okul öncesi öğretmenleri tarafından etkinliklerde hiç kullanılmamıştır. Sadece (Ö4) kodlu konservatuar mezunu öğretmen ile (Ö6) kodlu lise mezunu öğretmen yaratıcı hareket ve dans kategorisinde yeterli bulunmuştur. Diğer öğretmenler kısmen yeterli ya da yetersiz bulunmuşlardır. Bu durum bu uygulamaların en az bilinen uygulamalar olduğunu düşündürmektedir. Konservatuar mezunu öğretmenler ısınma ve şarkı söyleme kategorisinde yeterli bulunmuştur. Sadece (Ö6) kodlu lise mezunu öğretmen ile (Ö3) kodlu yüksek okul mezunu öğretmen yöntem kategorisinde yeterli bulunmuştur.

İncelenen bu bulgular sonucunda öğretmenlerin müzik etkinlikleri uygulamalarında mezun oldukları program türüne göre bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

9 yıl ve üzeri mesleki deneyimi olan (Ö3), (Ö4) ve (Ö7) kodlu öğretmenler ısınma ve şarkı söyleme kategorisinde yeterli bulunmuşlardır. 1 yıldan az mesleki deneyimi olan (Ö5) kodlu öğretmen ritim ve materyal kategorisinde kısmen yeterli bulunmuş, müzik etkinliğinde diğer kategorilere yer vermemiştir. 1-3 yıl, 4-6 yıl ve 7-9 yıl mesleki deneyimi olan öğretmenler arasında bir farklılık görülmemiştir. Bu bulgular sonucunda öğretmenlerin müzik etkinlikleri uygulamalarında mesleki deneyimlerine göre bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Bölüm 5

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde, araştırma problemleri ele alınarak sonuçları ile birlikte tartışılmış ve çalışmanın genel sonucu özetlenmiştir.

5.1 Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma özel okul öncesi kurumlarda uygulanmakta olan müzik eğitiminin niteliğinin anlaşılmasını temel alınmıştır. Bu sebeple, özel okul öncesi eğitim kurumlarındaki müzik eğitiminin donanım ve uygulamalar açısından nasıl olduğuna bakılmıştır. Uygulamaları yapan öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili yeterlilik düzeylerine bakılmıştır. Aynı zamanda bu araştırmada öğretmenlerin yaşamakta oldukları sıkıntıların belirlenmesi için kişisel bilgi formu, müzik etkinlikleri gözlem formu ve görüşme soruları kullanılmıştır. Sonuç olarak, özel okul öncesi kurumlarında müzik eğitimi veren öğretmenlerin ihtiyaç ve sıkıntıları belirlenmiştir.

Okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili yeterlilik düzeylerinin ne düzeyde olduğunun tespit edilmesi için gözlem formu ve görüşme sorularından veriler elde edilmiştir. Öğretmen şarkı öğretim konusunda şarkıya hazırlayıcı olarak ses ve nefes açma çalışmalarına yer vermeden, şarkı öğretim yöntemlerinde faydalanmadan, tek düze şarkı söyleme etkinliği yaptırmaktadır. Genellikle tüm kurumlarda görev yapan öğretmenlerin aynı şarkıları söyledikleri ve güncel şarkılar hakkında bilgi sahibi olmadıkları sonucuna varılmıştır. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlarla Tufan (2006)'nın çalışması paralellik göstermektedir. Araştırmanın sonucu olarak okul öncesi eğitim sürecinde

görev alan ya da alacak olan öğretmenlerin müzik eğitimi konusunda, popüler müziklerle ya da televizyon kaynaklı çok dinlenen ve zaten çocukların da bildikleri şarkılarla geçiştirilmesine ortam hazırlamaktadır. Okul öncesi öğretmenlerinin temel müzik bilgileri, yeterli şarkı dağarcığına sahip olma düzeyleri, seslerini etkin bir biçimde kullanma ve enstrüman çalabilme ile benzeri konulardaki yetersizlikleri, kendilerini rahatsız eden ve yine kendilerini başarısız hissetmelerine neden olan bir durum olarak ortaya çıkmaktadır.

Müzik etkinliklerinin planlanması konusunda ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında zaman zaman öğretmenlerin müzik etkinliklerinde plan yapmadıkları sonucuna varılmıştır. Müziğin planlı, programlı davranış değişikliği geliştirme süreci göz önünde bulundurulmayıp dersler sadece gelişmiş güzel yapılmaktadır. Akbulut(2014) çalışmasında programın önemine değinmiş ve öğrenci davranışlarının dönüştürülmesi ve öğretimin sağlanması için müzik öğretmenin yeterliliğine ve programın önemine vurgu yapmıştır. Müzik etkinliklerinin nitelikli yapılabilmesi için öğretmenlerin rolü büyüktür. Öğretmenlerin sanat eğitimi bakımından bilgi, deneyim ve pedagoji eksiklikleri uygulamalarda bazı problemlere neden olmaktadır. Ulaş ve Ersoy (2004) göre okul öncesi dönemde sanat eğitiminde problemlerin kaynağı olarak öğretmenlerin sanatın kaynağından çok bazı temel becerilerin ve ortaya çıkan ürünlerin üzerinde durmalarını olduğunu belirtmiştir.

Müzik etkinliklerinde öğretmenlerin yöntemlerden hangilerini kullandıkları ile ilgili sonuçlara göre öğretmenler genellikle Orff yaklaşımını kullandıklarını dile getirmişlerdir. Orff yaklaşımının içeriğine baktığımız zaman, sadece Orff çalgılarının kullanıldığı bir müzik etkinliği, Orff yaklaşımına göre işlenen bir ders değildir. Orff yöntemi çocuğun merkeze alındığı, bir müzik ve hareket eğitimi yaklaşımıdır. Kuşcu, Kayılı ve Barışeri (2013), çalışmalarında müzik etkinliklerinin yaratıcı dans

faaliyetleri, beden sesleri, farklı çalgı aleti kullanma, yeni sesler keşfetme ve yaratma içerdiğini ifade etmişlerdir. Bu çalışmaya göre Orff öğretisi doğaçlamaya açık olduğundan dolayı merak uyandırır, sıradanlıktan çıkar ve çocukta öğrenme isteğini artırır.

Çalgı çalma ile ilgili sonuçlara baktığımız zaman okul öncesi öğretmenlerinin çalgıları müzik derslerinde hangi amaçlarla kullanmaları gerektiğini bilmedikleri sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin vurmali çalgıları çalgı çalmak için değil müzik derslerinde şarkılara eşlik etmek için kullanmaktadırlar. Çocuklara çalgılar dağıtılıp serbestçe şarkıya eşlik etmeleri beklenmektedir. Bu bulgular Akkol ve Oğuz (2013)'ün çalışmalarıyla benzerlik göstermektedir. Bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerin %33.9'unun müzik alanında sorunların kaynağı olarak enstrüman kaynağı olduğunu göstermişlerdir. Öğretmenlerin %62.9'u sınıftaki müzik aletlerinin sayısının yetersiz olmasının ve okulda bir müzik odasının olmamasının müzik etkinliğini uygulamada sorun olarak gördüklerini belirtmişlerdir. %51.6'sı çocukların ritim aletlerini kullanırken sürekli serbest şekilde kullanmayı istemelerini, %21'i sınıfta çeşitli müzik etkinliklerini uygulamak için alanın yetersiz olmasını sorun olarak belirtmişlerdir.

Okul öncesi eğitim kurumlarındaki müzik sınıflarının donanımlarına bakıldığı zaman sadece bir merkezin müzik etkinlikleri için ayrılan müzik odasının olduğu tespit edilmiştir. Müzik etkinlikleri için gerekli olan materyallerden ses sistemleri, cd, video, çocukların kullanımı için Orff enstrümanları ve müzik aletlerinin yer almadığı görülmüştür. Aynı zamanda dans, yaratıcı drama ve çalgı çalma etkinliklerinin serbestçe yapılabileceği alanlar kurumlarda mevcut değildir. Müzik etkinlikleri genellikle masa başı sandalyelere oturularak gerçekleştirilmiştir. Bu bulgular sanat etkinliği için ayrı sınıfın önemine değinen Ulutaş ve Ersoy (2004)'ün

çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Çalışmada sanat eğitimi için ayrı bir oda düzenlenebileceği, sınıfta çocukların gün içerisinde istedikleri zaman sanat etkinliği yapabileceği şekilde düzenlenmesi gerektiğinin önemine değinilmiştir.

Sınıf yönetimi konusunda müzik etkinlikleri esnasında öğretmenler sıkıntı yaşamaktadırlar. Okul öncesi kurumlarda öğrenci sayıları 8 ila 15 arasında değişmektedir. Gözlemlerden de görüldüğü üzere 10'un üzerinde öğrenci sayısının öğretmenlere sınıf yönetiminde sıkıntılar yaşatmaktadır Müzik etkinliğinde sınıfa hakim olabilme, müzik etkinliğinde ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlayabilme ve çocukları tek tek gözlemleyebilme fırsatı vermemektedir. Bu bulgular Salı, Akkol ve Oğuz (2013) 'un çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Çalışmalarında okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliği uygulamalarında sınıf yönetimi konusunda karşılaştığı sorunları incelemiş, öğretmenlerin %6.5 oranında müzik etkinliğinde sınıfa hakim olabilme konusunda sorun yaşadıkları sonucuna varmıştır. Öğretmenler ayrıca %25,8 oranla müzik etkinliğinde ilgi ve güdünün sürekliliğini sağlayabilme konusunda sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmada, veri toplamada kullanılan müzik uygulamaları gözlem formunda bulunan yanıtlar incelendiğinde, öğretmenlerin çoğunluğunun etkinlik uygulamalarında yetersiz olduğu gözlemlenmiştir. Aynı zamanda öğretmenlerin bir çoğunun uygulanacak olan etkinlik için önceden bir hazırlık veya plan yapmadıkları görülmüştür. Çoğunluğu lisans mezunu olan öğretmenlerin öğrenimleri sırasında almış olduğu müzik eğitiminde öğrenmiş oldukları yöntem ve uygulamaları hatırlamadıkları veya planlama yapmadıkları ortaya çıkmıştır. Buna bağlı olarak öğretmenlerin bir kısmının etkinlik içerisinde yer alması gereken çalışmalara kısmen yer verdikleri bir kısmının ise yer vermedikleri gözlemlenmiştir. Yapılan gözlem kayıtlarından elde edilen bulgularda öğretmenlerin genel olarak sınıf yönetiminde

sıkıntılar yaşadığı görülmüştür. Öğretmenlerden alınan cevaplar doğrultusunda çalıştıkları gruptaki öğrenci sayısı 8 ile 15 arasında değişmekte olan öğretmenlerin bir çoğunun müzik etkinliğini iç mekanda yapmayı tercih etme sebebnini buna dayandığı ve 10 ve üzeri öğrenci sayısı olan sınıflarda ikinci bir öğretmen takviyesi gerekli olduğu düşünülmektedir.

5.2 Öneriler

5.2.1 Araştırmacılara Öneriler

1. Çalışmamız okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğretmenlere yönelik yapılmıştır. Benzer çalışmalar farklı seviyedeki eğitim kurum ve kuruluşlarında veya başka çalışama alanlarında yapılabilir. Araştırmacılar tarafından benzer çalışmalar nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılarak karma bir araştırma modeliyle yapılabilir.

2. Araştırmacılar tarafından KKTC okul öncesi kurumlara yönelik müzik etkinliklerinin niteliğini artırma ile ilgili deneysel çalışmalar yapılabilir.

3. Okul öncesi kurumlarda çalışan öğretmenlere müzik etkinliklerinin niteliklerini ve öğretmen motivasyonlarını artırıcı hizmet içi eğitim verilebilir.

5.2.2 Eğitimcilere Öneriler

1. Okul öncesi öğretmenliği ve müzik öğretmenliği lisans programlarındaki müzik dersinde okul öncesi yöntemleri ile müzik yöntemlerine daha fazla yer verilmelidir.
2. Okul öncesi öğretmenliği lisans programındaki müzik dersi içeriğine daha fazla uygulama konulmalıdır.
3. Öğretmen adaylarına verilen derslere alan uygulamaları eklenmelidir.
4. Okul öncesi kurumlardaki okul yöneticilerinin müzik sınıfları ile ilgili olarak müzik etkinlikleri için bir sınıf düzenlemeleri müzik etkinliklerinin niteliğini

daha da artıracaktır. Donanım olarak ise okul öncesinde kullanılan çalgıların, sessistemlerinin, gerekli materyallerin sağlanması çocukların nitelikli müzik etkinlikleri yapmalarına, müziğin çocuğun gelişim evrelerine olan katkısını ve dolayısıyla müzik becerileri kazanmalarını sağlayacaktır.

5. Öğretmen donanımlarında var olan okul öncesi öğretmenliği programı adı altında eğitim alan öğretmenlerin alanlarında almış oldukları teorik bilgi ve donanımlarını müzik alanında yer alması gereken destekleyici uygulamalar ile daha kalıcı öğrenme alanlarında almış oldukları teorik bilgi ve donanımlarını müzik alanında yer alması gereken uygulamalar ile destekleyerek daha kalıcı öğretim gerçekleştirileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akbulut, E. (2014), *Günümüz Müzik Eğitimcisi Nasıl Olmalıdır*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 20(20), 23-28.
- Arabacı, N. ve Aksoy, B. A. (2005), *Okul Öncesi Eğitime Katılım Programının Annelerin Bilgi Düzeylerine Etkisi*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (29), 18-22 .
- Aral, N., Akyol, A. K. ve Sığırtmaç, A. (2006), *Beş-Altı Yaş Grubundaki Çocukların Yaratıcılıkları Üzerinde Orff Öğretisine Dayalı Müzik Eğitiminin Etkisinin İncelenmesi*, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, (5)15, 1-9.
- Bilgin, S. ve Şaktanlı, S. C. (2007), *Okul Şarkılarının Müzik Öğretmeni Tarafından Piyano ile Eşliklenmesi*. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, (21), 130-133.
- Bilen, S., Özevin, B. ve Canakay, E. U. (2009), *Orff Destekli Etkinliklerle Müzik Eğitimi*, Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Bolduc, J. (2009), *Effects of a Music Programme on Kindergartners' Phonological Awareness Skills 1*, International Journal of Music Education, 27(1), 37-47.
- Choksy, L. (1999), *Kodaly Method 1 Volume 1*, Amerika Birleşik Devletleri: Prentice Hall
- Çilden, Ş. (2001), *Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21(1).

Creswell, J. W. (2016), *Araştırma Deseni*, Ankara: Eğiten Kitap.

Demirel, Ö. (2012), *Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı*, 19. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.

Dikici, A. (2002), *Orff Tekniğiyle Verilen Müzik Eğitiminin Matematik Yeteneğine Etkisinin İncelenmesi*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi.

Dinçer, İ. (2000), *Çocuk Gelişimi ile İlgilenenler İçin Müzik El Kitabı*, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Dündar, M. (2003), *Anaokulu ve İlköğretimin Birinci Sınıfında Ritim Eğitimi*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23(2).

Eren, B., Deniz, J., ve Düzkantar, A. (2012), *Orff Yaklaşımına Göre Hazırlanan Müzik Etkinlikleri İçinde İpucunun Giderek Azaltılması Yöntemi ile Yapılan Gömülü Öğretimin Otistik Çocuklara Kavram Öğretmedeki Etkililiği*, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 13(3), 1863-1887.

Esimone, C. C. (2012), *Music in Early Childhood Education: A Study of Selected Pre Primary Schools in Anambra State, Nigeria*. Doktora Tezi, Nnamdi Azikiwe University.

Esimone, C. C. ve Ojukwu, E. V. (2014). *Music in Early Childhood Education: Its Importance in Selected Child Development*. Journal of Educational and Social Research, 4(1), 39.

Genç, Ş., Senemoğlu, N. (2001), *Okul Öncesi Eğitimi*, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Modül 12, Ankara.

Göğüş, G. (2008), *İlköğretim I. Kademe Müzik Eğitiminde Öğretmenin Etkinliği*, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21(2), 369-382.

Göncü, İ. Ö. (2010), *Okul Öncesi Eğitimde Müzik Eğitiminin Temel Sorunları*, Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt (18)2, 355-362.

Güneş, F. (2010), *Ninnilerin Çocukların Dil Ve Bilişsel Gelişimine Etkisi*, Journal of World of Turks. 2(3), 27-38.

Hallam, S.(2010), *The Power of Music: Its Impact on the Intellectual, Social and Personal Development of Children and Young People*. International Journal and Music Education, 28(3), 269-289.

Hanson, M. K. (2001), *An Investigation of the Effect of Sequenced Kodaly Literacy-Based Music Instruction on the Spatial Reasoning Skills of Kindergarten Students*, Doktora Tezi, University of St. Thomas.

Kuşcu, Ö., Kayılı, G. ve Barışeri, N. (2010), *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimine İlişkin Tutumlarına Orff Schulwerk Pedagojisinin Etkisi*, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, (2)1, 372-380.

Lawyer, A. (2004), *Maria Montessori and the Sensitive Periods for Music Education: From Music and a Child's Total Development in Early Childhood*, Yüksek Lisans Tezi, Chaminade University.

MEB (2013), *Okul Öncesi Eğitimi Programı*, Ankara.

Mertkan, Ş. (2015), *Karma Araştırma Tasarımı*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Mertoğlu, E. (2003), *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*, Müzik ve Ritim Eğitimi, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Modiri, I. G. (2010), *Okul Öncesinde Müzik Aracılığı ile Yabancı Dil Öğretimi*, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23(2), 505-516.

Morgül, M.(2006), *İlk Çocuklukta Müzik Nasıl Öğretilir*, Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.

Nieuwmeijer, C. (2013), *The Role of Play in Music Education for Young Children*, De Kuns Van HKU.

Ömerlioğlu, E., Ersoy, Ö., Şahin, F. T., Kandır, A. ve Turla, A., (2006), *Müziğin Okul Öncesi Eğitimde Kullanılması*, Ankara: Kök Yayıncılık.

Özen, N.(2004), *Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri*, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, (24)2, 57-63.

Rauscher, F. H. (2002), *Mozart and the Mind: Factual and Fictional Effects of Musical Enrichment*, Improving Academic Achievement: Impact of Psychological Factors on Education, 267-278.

Salı, G., Akkol, M. L. ve Oğuz, V. (2013), *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerinde Yaşadığı Sorunlar*, Sosyal Bilimler Dergisi, 15(2), 79-100.

Senemoğlu, N. (1994), *Okul Öncesi Eğitim Programı Hangi Yeterlikleri Kazandırmalıdır*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10(10), 21-30.

Sığırtmaç, A. (2013). *Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi*. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(9), 30-39.

Sığırtmaç, D. A., Hoş, G. ve Abbak, B. S. (2011), *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitiminde Yaşanan Sorunlara Yönelik Kullandıkları Çözüm Yolları ve Önerileri*, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (2)4, 205-223.

Soykan, Ö. N. (2002), *Müzik Estetiği*, Cogito, (30), 265.

Sun, M.(1969), *Türkiye'nin Kültür Müzik Tiyatro Sorunları*, Ankara: Kültür Yayınları.

Sun, M., Seyrek, H. (1993), *Okul Öncesi Eğitimde Müzik*, İzmir: Müzik Eserleri.

- Şen, Ü. S. (2016), *İnsan ve Toplum Ekseninde Müzik Estetiği Kavramı*, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 9(25), 1110-1120.
- Temiz, E. (2006), *Okulöncesi Dönemde Müzik Eğitimi: Yaşanan Problemler ve Çözüm Önerileri*, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan 2006, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Temmerman, N.(2000), *An Investigation of the Music Activity Preferences of Pre-school Children*, British Journal of Music Education, 17(1), 51-60.
- Tok, E. (2010), *Okul Öncesi Eğitimde Eğitim Ortamları, Okul Öncesi Eğitime Giriş*, Ankara: Pegem Akademi.
- Tufan, S. (2006), *Okul Öncesi Müzik Öğretmeni Profili*, Ulusal Müzik Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan 2006, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Turgut, İ. A. (2011), *Okul Öncesi Müzik Etkinlikleri Uygulama Örnekleri*, Ankara: Kök Yayınevi.
- Uçal, E. (2003), *Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Orff Öğretisinin Müziksel Beceriler Üzerine Etkileri*, Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Uçan, A. (1996), *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Uçan, A. (1997), *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2001), *Okul Öncesi Müzik Eğitimi ve Programı, Müzik Öğretimi 2*. Öztürk, A (Ed.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Uçan, A. (2005), *Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar İlkeler Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*, Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Ulutaş, İ. ve Ersoy, Ö. (2004), *Okul Öncesi Dönemde Sanat Eğitimi*, Kastamonu Eğitim Dergisi, 12(1), 1-12.
- Ürfioğlu, A. (1989), *Bebeklik ve Okul Öncesi Dönemde Müziğin Gelişimi ve Eğitimi*, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Yıldızbaş, F. ve Çamlıbel, Ö. (2004), *Erken Çocukluk Dönemindeki Bazı Yaklaşımların Çocuklarda Yaratıcılığın Gelişimi Yönünden İncelenmesi*, Erken Çocukluk Eğitiminde Sanat Sempozyumu, Geleceğe Bakış, 27-38. 02-03 Aralık, Ankara. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları Ltd.Ş.
- Yılmaz, E.(2006), *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 6 Yaş Çocuklarının Sayı ve İşlem Kazanmalarında Müzikli Oyun Etkinliklerinin Kullanılmasının Etkisi*, Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi.

EKLER

EK A: Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Yaşınız: 1) 22-30 2) 31-40 3) 41-50 4) 51-60 5) 61 yaş ve üzeri

Eğitim durumunuz:

1) Düz Lise 2) Meslek Lisesi 3) Akademi 4) Yüksek okul

5) Lisans 6) Yüksek lisans 7) Doktora

Mezun olduğunuz program:

1) Müzik Öğretmenliği 2) Okul Öncesi Öğretmenliği 3) Sınıf Öğretmenliği

4) Çocuk Gelişimi 5) Diğer (Belirtiniz.....)

Şu an çalışmakta olduğunuz kurum:

Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?

1) 1 yıldan az 2) 1-3 yıl 3) 4-6 yıl 4) 7-9 yıl 5) 9 yıldan fazla

Mesleğe başladıktan sonra müzikle ilgili herhangi bir hizmet içi eğitim programına katıldınız mı?

1) Evet 2) Hayır

Cevabınız evet ise hangi tür programlara ne kadar süre ile katıldığınızı ve bu programları kimlerin düzenlediğini belirtiniz. (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

Hizmet içi eğitimin türü	Süresi						Kim tarafından verildiği				
	3-6 saat	1 gün	2 gün	1 hafta	1 ay	Diğer (belirtiniz)	Üniversite	Bakanlık	Akademi	Özel kuruluş/Kişi	Diğer (belirtiniz)
Seminer											
Çalıştay											
Konferans											
Diğer: (Belirtiniz)											

EK B: Gözlem Formu

GÖZLEM FORMU

Katılımcı No:

Okul:

Tarih ve saat (başlangıç-bitiş):

Aşağıda verilen her maddeleri gözlemlediyseniz YETERLİ, bir bölümünü gözlemlediyseniz KISMEN YETERLİ, gözlemlemediyseniz YETERLİ DEĞİL olarak işaretleyiniz.

Müzik Eğitimi Uygulamaları	Yeterli Değil	Kısmen Yeterli	Yeterli
1.Müzik etkinliğinde nefes açma ve şarkı söyleme (balon şişirme, çiçek koklama,pamuk üfleme vb.) çalışmalarına yer verilmektedir.			
2.Müzik etkinliğinde ses dinleme, (Doğal sesler/yapay sesler), ses ayırd etme (kuvvetli/hafif,) ve ses üretme(taklit oyunları sesli/sessiz harflerle) çalışmalarına yer verilmektedir.			
3.Etkinlikte yaratıcı hareket (Sıçrama, zıplama, atlama) ve dans çalışmalarına (7 adım dansı, küçük motifler) müzik eşliğinde(tüller, kumaşlar ile yapılan serbest hareketlere) yer verilmektedir.			
4.Uygulanmakta olan etkinliklerde uzun – kısa, hızlı – yavaş ve ince-kalın gibi ses ayırt etme çalışmalarına yer verilmektedir.			
5.Etkinlikte müzikli öykülere (Ses oyunları, vurmali çalgılar, öykü kullanımı) yer verilmektedir.			
6.Ritim çalgıları ile tartım çalışmaları yapılmaktadır. (Belli başlı Orff aletleri, vb. ile tasarlanmış ritim kalıpları kullanımı/ ritim tekrarı)			
7.Bedeni kullanarak (El çırpma, dize vurma, ayak vurma/ beden kullanımı ile ritim tekrarı) tartım çalışmaları yapılmaktadır.			
8.Şarkılara ritim çalgıları ile eşlik edebilmeleri için çocuklara fırsatlar sunulmaktadır. (Her çocuk için yeterli çalgı olup olmadığına ve ritim tekrarını her çocuğun yapıp yapamadığına bakılır.)			
9.Müzik etkinliklerinde şarkılı oyunlara (tekerlemeler, çember			

oyunları, çalgı saklama/bulma vb. bir birinden farklı materyaller kullanılarak) yer verilmektedir.(uygulama için mekanın yeterli düzeyde geniş olması gerekmektedir.)			
10.Müzik etkinliğinde Orff çalgıları kullanılmaktadır. (Ritim çubuğu, marakas, çingirak vb... Orff çalgıları kullanımı)			
11.Çocuğun aktif katılımını sağlayıcı etkinlikler yapılmaktadır. (Öğrenci merkezli etkinlik/çocuğun şarkı söyleme etkinliği esnasında özellikle şarkı söyleme ve tartım/ ritim çalışmalarına katılımının sağlanması)			
12.Müzik etkinliğinde kullanılması gereken cd ve görsel materyaller (Resimler, etkinliği destekleyici tasarlanan materyaller, artık materyaller, mendil/şal vb.) kullanılmaktadır.			
13.Uygulanan etkinlikte müzik eğitimindeki yöntemlere yer verilmektedir.(Dalcroze, Kodaly ve Orff vb. yöntemlerinin kullanılması)			

AÇIKLAMA: Yukarıda gözlemlenenin dışında eklemek istediğiniz noktaları lütfen açıklama bölümüne ekleyiniz.

EK C: Görüşme Soruları

Görüşme Soruları

1. Müzik etkinliğini nerede gerçekleştiriyorsunuz?
2. Genellikle kaç kişilik gruplarla çalışıyorsunuz?
3. Müzik öğretiminde hangi etkinliklere yer veriyorsunuz?
 - a. şarkı söyleme becerisi
 - b. müzik dinleme çalışmaları
 - c. şarkılı oyunlar
 - d. ritim çalışmaları
4. Bu etkinlikleri nasıl planlıyorsunuz?
5. Etkinliğinizi işlerken hangi öğretim yöntemlerini kullanıyorsunuz?
6. Bu yöntemleri uygulama nedenleriniz nelerdir?
7. Müzik uygulamalarını ne kadar süre ile ve hangi sıklıkla yaparsınız?
8. Çalışmalarınız sırasında hangi müzik materyallerini kullanırsınız?
9. Hangi materyalleri kullanacağınıza nasıl karar verirsiniz?

AÇIKLAMA:

EK D: MEB İzin Belgesi

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
EĞİTİM ORTAK HİZMETLER DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı: EOH.0.00-15-17/ 313

03 Nisan 2017

Sayın Heran Mirillo

03 Nisan 2017 tarihinde Müdürlüğümüze başvuruda bulunarak, Özel Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında “Özel Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Müzik Eğitiminin Donanım ve Uygulamalar Açısından İncelenmesi” konusunda anket düzenlemek için izin talep etmişsiniz.

Yaptığınız başvuru ilgili daire tarafından incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda;

Çalışmanın gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Gerçekleştirilecek çalışma; uygulanacak okulların bağlı bulunduğu ilgili Daire Müdürlükleri ile istişarede bulunup, çalışmanın hangi okulda ne zaman uygulanabileceği birlikte saptanması ve yukarıda belirtilen hususların yerine getirilmesi koşulu ile uygun görülmüştür. Çalışma uygulandıktan sonra sonuçlarının Talim ve Terbiye Müdürlüğü'ne ulaştırılması yasa gereğidir.

Bilgilerinize saygı ile rica ederim.

Ersin DOĞAÇ
Müdür

ED/ST
Tel : (90) (392) 227 9677-227 1731
Fax : (90) (392) 228 7731
E-posta : meb@mebnet.net

Lefkoşa-KIBRIS

EK E: DAÜ Etik Kurul Raporu

 <p>Doğu Akdeniz Üniversitesi "Uluslararası Kariyer İçin"</p>	<p>Eastern Mediterranean University "For Your International Career"</p>	<p>P.K.: 99628 Gazimağusa, KUZZEY KIBRIS / Fomagusta, North Cyprus, via Mersin-10 TURKEY Tel: (+90) 392 630 1995 Faks/Fax: (+90) 392 630 2919 bayek@emu.edu.tr</p>
---	--	--

Etik Kurulu / Ethics Committee

Sayı: ETK00-2017-0027

20.03.2017

Sayın Heran Mirillo
Okul Öncesi Eğitimi Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun **06.03.2017** tarih ve **2017/39-17** sayılı kararı doğrultusunda, **Özel Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Müzik Eğitiminin Donanım Ve Uygulamalar Açısından İncelenmesi** adlı tez çalışmanızı, Prof. Dr. Elif Yeşim Üstün'ün danışmanlığında araştırmanız Bilimsel ve Araştırma Etiği açısından uygun bulunmuştur.

Bilginize rica ederim.

Doç. Dr. Şükrü Tüzmen
Etik Kurulu Başkanı

ŞT/sky.

www.emu.edu.tr